A°. 1827. N°. 72.

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag den 19 Junij.

WEENEN, den 9. Junij.

De *Oostenrijksche Beobachter* behelst de volgende berigten:

» De jongste tijdingen, die wij, omtrent de gebeurtenissen bij Athenen over Smijrna hebben bekomen, loopen tot den 15. Mei. Zie hier derzelver voornaamsten inhoud:

» Na de inname van het klooster St. Spiridion, bij den Pireus, hadden de Grieksche opperhoofden hun plan van aanval tegen de voor Athene verschanste Turken in zoo verre veranderd, dat de voornaamste aanval moest plaats hebben in de vlakte, ten oosten van het olijvenbosch, tusschen dit bosch en den berg Hymettus gelegen. In den nacht van den 5. op den 6. Mei, werden 3000 of 3200 manschappen in de havens van Pireus en Phalera ingescheept en vervolgens, voor het aanbreken van den dag, ontscheept bij het voorgebergte Colias, ten oosten van de baai Phalera, alwaar zich lord *Cochrane* en de generaal *Church*, bevelhebber der landmagt, mede bevonden, om, na de ontscheping der troepen, de noodige beschikkingen omtrent eenen aanval te maken.

» Naauwelijks waren de Grieken op een half uur afstands de vlakte genaderd, of zij werden hevig aangevallen door de Turksche ruiterij en een geregeld korps infanterie, uitmakende een gedeelte der versterking, welke eenige dagen te voren uit Konstantinopel in het leger van den Seraskier was aangekomen. Het gevecht duurde slechts van des morgens 8 tot 10 ure en eindigde met eene volkomene nederlaag der Grieken, die nagenoeg 2000 man, waaronder 7 generaals aan dooden, gekwetsten of krijgsgevangenen, voorts verscheidene vaandels en stukken geschut verloren.

» Alleen een klein aantal bereikte de rivier en ging aan boord der schepen, die daar voor anker gebleven waren. De overigen vlugtten naar de gebergten. Lord *Cochrane* werd zelf door de overhaaste vlugt der Grieken en de snelheid, waarmede zij door de Turksche ruiterij werden nagezet, zoodanig overrompeld, dat hij in zee sprong, om, al zwemmende, een vaartuig te bereiken, hetwelk op eenigen afstand van de kust voor anker lag.

» Reeds hadden de Grieken, twee dagen te voren, op den 4. Mei namelijk, een ander onheil ondervonden. Zij hadden, in een weinig beduidend gevecht ten westen van het olijvenbosch, *Karaiskaki*, een hunner dapperste en bekwaamste generaals, verloren. Eene kogel trof hem in den onderbuik. In weerwil van alle aangebragte hulp, stierf hij des nachts aan boord der goelet van den generaal *Church*.

» De Acropolis hield het nog den 15. Mei; doch werd, gedurende verscheidene dagen door den seraskier hevig beschoten. De Grieksche bevelhebbers dezer vesting, waarin de kolonel *Fabvier* ook is ingesloten, hadden eene capitulatie van de hand gewezen, welke, op den 11 Mei, door tusschenkomst der officieren van de Fransche marine, welke zich in de streken van Afrika bevonden, door den seraskier aan het garnisoen van de Acropolis aangeboden was.

» *Ibrahim*-pacha heeft van zijnen vader, den onderkoning van Egypte, stellige bevelen bekomen, om zich met den seraskier *Reschid*-pacha te vereenigen en is daarop terstond over Patras naar Corinthe vertrokken. Volgens de jongste berigten, was een gedeelte zijner troepen reeds in de omstreken dier stad aangekomen.

De rampspoed der Grieken bij Athene wordt voornamelijk daaraan toegeschreven, dat hun plan, om het Turksche leger met hunne voornaamste magt te naderen, zonder dat zij bemerkt worden en hetzelve dan te overrompelen, is mislukt; dat zij in de vlakte den aanval der Turksche ruiterij niet konden doorstaan, en dat de afleiding, welke de troepen onder *Karaiskaki* aan de andere zijde moesten bewerken, door het sneuvelen van dezen generaal is achtergebleven.

Den 5. Mei is *Karaiskaki* met veel plegtigheid te Koluri begraven.

FRANKFORT, den 14. Junij.

Volgens berigten uit Konstantinopel van den 26. Mei, was die hoofdstad vervuld met de tijdingen van de bij Athene behaalde overwinning. Dezelve wordt als in alle deelen beslissend opgegeven. Intusschen bestaan de zegeteekenen, die men overgezonden heeft, tot dus verre slechts uit 1000 tot 1200 ooren en de hoofden van zeven Grieksche oversten, benevens 8 stukken geschut en een vaandel. De Grieken willen hieruit afleiden, dat het verlies aan hunne zijde niet zoo groot is, als men wel gezegd heeft; dat er waarschijnlijk niet meer dan 1500 man gesneuveld zijn, en dat de Turken mede veel volks verloren hebben.

Van den 16. Junij.

De kapitulatie, welke de kommandant van het Fransche fregat de *Juno*, de heer *Leblanc*, ten behoeve der Grieksche bezetting van de citadel van Athene wilde bevorderen, was van den volgenden inhoud: *Artikels der kapitulatie, welke Zijne Excell. de seraskier van Romelie, Reschid-Mehmed*-pacha, *aan de bezetting der citadel van Athene heeft aangeboden.*

Art. 1) De overste *Fabvier* behoudt zijne wapens, mag vrij uittrekken, en zijne bagaadje met zich nemen.

Art. 2.) De troepen der bezetting leggen het geweer neder en hebben vrijen aftogt, werwaarts zij goedvinden. Degenen onder hen, die onderdanen van den Grooten Heer zijn en dienst in Hoogstdezelfs armee nemen willen, zullen met denzelfden rang en soldij, als in het korps, waartoe zij behoorden, in de gelederen der armee van Zijne Exc. den seraskier opgenomen worden.

Art. 3.) Zijne Exc. de seraskier zal voor de bezorging der noodige paarden en wagens tot vervoer der zieken en gekwetsten, alsmede voor elke andere behoefte derzelven, het noodige beschikken.

Art. 4.) De bezetting zal langs eenen, van alle Turksche posten verwijderden weg, aan den oever der zee, stiptelijk op de plaats gebragt worden, waar de Grieksche troepen (in den nacht van den 5. op den 6. Mei) geland zijn.

Art. 5.) Zijne Exc. de seraskier zal aan de uittrekkende kolonne eene eskorte van ruiterij medegeven, om haar alle mogelijke veiligheid tot de plaats van inscheping te verzekeren.

Zijne Excell. de seraskier staat op zijn woord van eer in voor de naauwkeurige vervulling van alle artikels der tegenwoordige kapitulatie.

Nader artikel. Zijne Excellentie de seraskier bewilligt bovendien in het stellen van gijzelaars, die voor de trouwe vervulling der kapitulatie borg zijn zullen. Deze gijzelaars zullen aan boord van het Fransche fregat *Juno* afgeleverd, aan den kommandant van dit fregat overgegeven en onder zijne hoede in het hoofdkwartier van Zijne Exc. den seraskier teruggebragt worden, zoodra de kapitulatie volledig zal zijn uitgevoerd.

Uitgevaardigd in tegenwoordigheid van Zijne Exc. den seraskier van Romelie, *Reschid-Mehmed*-pacha, den 11. Mei 1827.

Met dit ontwerp van kapitulatie vervoegde zich de heer *de Reverseau*, verzeld van eenige officieren van den seraskier, onder de muren der Acropolis. De generaal *Church* had ook eenen eigenhändigen brief aan den overste *Fabvier* medegegeven; dan de seraskier wilde niet toestaan, dat die overgegeven zou worden. Toen de parlementairen voor de vesting verschenen, werd eerst op hen gevuurd; het duurde eene poos eer het den heer *de Reverseau* gelukte, eenige woorden met den overste *Fabvier* te wisselen, die zich op de muren bevond en zijnen landsman toeriep, dat hij geen bevelhebber in de Acropolis was, maar zich slechts bij toeval aldaar bevond. Het ontwerp der kapitulatie werd daarop in de vesting gezonden, en den volgenden dag het nagemelde antwoord van de Grieksche bevelhebbers der citadel ontvangen, hetwelk was gerigt aan den Franschen kapitein ter zee *Leblanc*:

» Wij danken u voor de moeite, die gij u vóor ons gegeven hebt. Onderdanen der Porte, van welke de door den kiutajer voorgeslagene kapitulatie spreekt, zijn hier niet. Wij zijn Hellenen, besloten om vrij te leven of te sterven.

» Wil de Kiutajer onze wapens hebben, dan moge hij komen en ze met geweld halen."

» Wij hebben de eer u te groeten."

Acropolis van Athene, den 30. April (12. Mei) 1826.

NICOL KRIESCOTI, STATES KATZIKOJANNI, DION. EUMORFOPULO, JOH. MAMMURI, GERASM PHOTA, NIOL. ZACHARITZA, S. VLACHO, MITROS LEKKA.

Kapitein *Leblanc* bragt dit weigerend antwoord der bezetting in den morgen van den 13. naar den Phalerus, om hetzelve aan den generaal *Church* mede te deelen, die uit de omstandigheid, dat de acropolis gedurende den ganschen nacht van den 13. op het hevigste beschoten werd, reeds afgeleid had, dat de voorslagen tot overgave niet waren aangenomen. Uit dien hoofde besloot de generaal *Church*, nog in den Phalerus te blijven, dien hij waarschijnelijk, inval de kapitulatie was doorgegaan, zou verlaten hebben.

— De Engelsche commodore *Hamilton* heeft drie en twintig Turksche oorlogschepen bij het eiland Serpho gezien.

PARYS, den 15. Junij.

Het ministeriele avondblad meldt, dat de onbeschreven middelen gedurende de maand Mei, zoo veel meer opgebragt hebben, dat het te kort, hetwelk op vorige maanden bestond, meer dan gedekt is.

— Gisteren heeft de zaak van den markies *van Maubreuil* voor het koninklijke geregtshof gediend. De Prins *Talleyrand* en andere voorname personaadjen, welke de markies als getuigen gedaagd had, zijn niet verschenen. Hij verlangde, dat zij zouden genoodzaakt worden om te verschijnen; doch het hof heeft beslist, dat zij, uit hoofde hunner hooge ambtsbetrekkingen, niet op de dagvaardingen van den beklaagde behoefden te komen, maar wel als zij door het publiek ministerie wierden opgeroepen. De mammeluk van Napoleon, *Roustan*, en nog een ander zijn verschenen, doch hebben geene getuigenissen van belang gegeven. De markies heeft niet gewild dat hij verdedigd zoude worden toen men op zijn verzoek de zaak niet wilde uitstellen. Het koninklijk geregtshof heeft daarop het vonnis ter eerster instantie bevestigd en den beklaagde, wegens het slaan van den Prins *van Talleyrand*, weder veroordeeld tot vijf jaren gevangenis.

— Volgens berigten uit Londen van den 13. dezer, heeft men, in den avond van dien dag, in het hoogerhuis de beraadslaging hervat, over de bill betrekkelijk de koornwetten. Het amendement van den hertog *van Wellington* was door het Huis aangenomen toen hetzelve in committee generaal vergaderd was; wanneer het Huis in committee generaal vergaderd is, worden de stemmen bij volmagt niet aangenomen, dit werd door de vrienden van het ministerie als eene der voornaamste redenen van het aannemen van het amendement opgegeven.

Het rapport van het committee generaal wordt het Huis als Hoogerhuis aangeboden, en alsdan kan men op nieuw tot eene stemming overgaan, wanneer ook de stemmen bij volmagt kunnen aangenomen worden.

Het rapport van het committee werd nu in den avond van den 13. voorgenomen; toen men aan het amendement van den hertog *van Wellington* was gekomen, verklaarde de minister, lord *Goderich*, zich daar tegen, en de hertog *van Wellington*, na omtrent zijne oogmerken inlichting te hebben gegeven, verklaarde hetzelve te zullen intrekken; dan andere pairs zeiden hetzelve niet te willen laten varen. Hierop volgde eene lange discussie. Eindelijk werd tot eene stemming overgegaan.

De uitslag daarvan was:

Vóór het amendement van den hertog *van Wellington* 133.
Tegen het amendement . . . . 122.

Meerderheid voor het aannemen van het amendement . 11 stemmen.

In de zitting van het Hoogerhuis van den 13., heeft de minister, lord *Goderich*, verklaard, dat, vermits het aangenomen amendement, met het grondbeginsel der voorgedragene korenwet streed, hunne lordschappen zich daarmede thans niet verder zouden te bemoeijen hebben. Derhalve is de zaak der korenwetten voor dit jaar voorschreven.

Mengelwerk.

DE SLAG VAN WATERLOO EN DE BIDDAG.

Wat men ook nopens den grooten veldslag te *Waterloo*, kort na denzelven, moge gezegd, gevreesd, voorspeld en gedeclameerd hebben; zeker is het, dat de waarde dier gebeurtenis, niet dan uit derzelver gevolgen

kan beoordeeld worden; en dat men daartoe den tijd heeft moeten afwachten, waarin deze gevolgen zich konden ontwikkelen. Thans eerst kan men, min of meer, nagaan hoe veel heils het einde eener lange reeks van bloedige oorlogen, en de overwinning op hem, die als eenige oorzaak aller ellende werd beschouwd, voor *Europa* hebben aangebragt. Men moest willens blind zijn, als men niet erkende, dat geheele volken, zich in de verwachtingen, die zij, bij dezen reuzenstrijd, waaraan zij zoo veel deel namen, koesterden, thans in groote mate bedrogen zien; dat althans de uitkomst iets geheel anders oplevert, dan men meende vooruit te zien; dat slechts een klein gedeelte van *Europa* reden heeft, om thans nog den slag van *Waterloo* als eene *in alle opzigten gelukkige* gebeurtenis te beschouwen. — Dit laatste is echter volkomen het geval in *Nederland*. Tegen de waarschijnlijkheid in, en in spijt der grootste hinderpalen, die dit scheenen onmogelijk te maken, plukt ons vaderland alleen meer en betere vruchten van den slag van *Waterloo*, dan alle overige volken van *Europa* te zamen. Dit te bewijzen is daarom noodeloos, omdat de vergelijking van den maatschappelijken toestand des vaderlands, met dien van andere volken, tot welke men bestendig aanleiding heeft, dit genoegzaam leert. Wij beweren daarmede niet, dat ons vaderland thans op het hoogste punt van welvaart staat; maar dat de herkregen welvaart zoo groot is, als die naauwelijks verwacht kon worden, toen het vreemde juk werd afgeschud.

Belangrijk is het te weten, wat hiervan, en van de meerdere goede gevolgen, die de slag van *Waterloo* voor ons dan voor andere volken gehad heeft, de oorzaak zij. Men zou iets beweren, dat niet te bewijzen is, als men het daarvoor hield, dat de tegenwoordige toestand des vaderlands de natuurlijke ontwikkeling zou zijn van hetgeen, tijdens de afschudding van het vreemde juk, als kiem aanwezig was. In de algemeene verwarring bij alle takken van bestuur, die het gevolg was der Fransche heerschappij, in den berooiden staat der geldmiddelen, in het nog levendig aandenken der vroegere partijschappen, in de botsing, die het te zamen brengen van twee zoo ongelijke ligchamen, als het noordelijk en zuidelijk deel des koningrijks zijn, moest te weeg brengen; in de al te groote niet te bevredigende, en onderling strijdige verwachtingen, die men bij het herstel van het Huis van Oranje in de oude zeven provincien koesterde, in eenen met deze verwachtingen geheel strijdigen geest, die *Belgie* bezielde, lagen ontegensprekelijk de kiemen van eene reeks van onheilen, om welke te kennen men slechts het oog op andere bekende volken hebbe te slaan.

De grondwet mag wel als de gedeeltelijke oorzaak van het goede worden beschouwd, dat in het vaderland gevonden wordt. Maar behalve dat deze grondwet zelve niet zonder gebreken is, en voor hen, die eene jezuïtische ziel hebben, wegen genoeg open laat om onbelemmerd kwaad te doen; zoo kan geene grondwet op zich zelve, hoe volkomen ook, zonder eenen hefboom, door welken zij bewogen wordt, en zonder dat zij gehandhaafd wordt, iets goeds stichten.

Laat ons opregt zijn, en de ware oorzaak opnoemen van de meerdere vrucht, die ons vaderland van de vernietiging der fransche heerschappij plukt, boven andere volken. Dit is onder Gods zegen het werk van eenen man, die aan het hoofd der regering, zijn verhevenen rang en het heil des volks, voornamelijk door hetgeen hij als mensch is, met nadruk handhaaft. Hij is Koning bij uitnemendheid; dat wil zeggen, Hij ziet door *eigene* en niet ministeriele oogen; Hij gebruikt zijn *eigen* gezond en door vele ondervindingen gescherpt verstand, en niet dat van een biechtvader of eersten minister; Hij bezit een *eigen* wil, die zoo krachtig is, dat er zelfs Jezuiten, die toch voor niets, zelfs voor geene volstrekte alleenheerschers, staan, voor moeten buigen, en deze echt koninklijke WIL *wil* niets anders, dan de handhaving der grondwet en de meest onbelemmerde en op orde gevestigde vrijheid des volks. Aan elk dier koninklijke eigenschappen afzonderlijk, maar ook aan hare gelukkige zamenwerking, die met de toenemende liefde des volks een schoon geheel uitmaakt, hebben wij voornamelijk te danken, dat uit de vernietigde fransche opperheerschappij zoo veel zegen voor ons vaderland ontspruit. De onderdanen van den Koning mogen nog wel niet doen, wat alleen aan het nageslacht moet verblijven, die eene onpartijdige geschiedenis kan schrijven; zij moeten slechts met Hem medewerken en geene lofredenen op Hem houden. Maar zij mogen zich toch verheugen, dat zij zulk eenen Koning hebben, en dat de nakomelingschap in de geschiedenis van onze dagen zulk een Man zal ontmoeten.

Er is grootelijks aan gelegen, dat het volk van tijd tot tijd, aan het hierboven gezegde *opzettelijk herinnerd worde*; deels om de onverschilligheid, die langdurig genotene weldaden te weeg brengen, te verminderen; deels om onbetamelijke eischen en buitensporige verwachtingen binnen de noodige grenzen te houden; deels om de zoo noodzakelijke liefde des volks jegens den Koning te versterken. Eene gelukkige gedachte was het dus, dat men deze schoone herinnering den oud-vaderlijken Bededag voorbehield.

Maar daarom is het dan ook te meer te bejammeren, dat deze dag niet meer op de oud-vaderlijke wijze gevierd wordt; dat er omtrent de wijze hoe men dit godsdienstig volksfeest vieren moet, eene zekere verwarring bestaat, die naar ons oordeel voornamelijk daaraan is toe te schrijven, dat men van de oude manier, om een biddag uit te schrijven, is afgeweken. Het zou derhalve waarlijk goed, en overeenkomstig den wensch des volks zelve zijn, dat men van gouvernements-wege den biddag in zijne oude regten herstelde; — dien op een Woensdag, die het naast bij den 18. Junij inviel, bepaalde, en een dusgenoemden biddagsbrief jaarlijks uitschreef.

GRONDWETTIGE MAGTEN.

Bij gelegenheid der beraadslagingen over de, sedert aangenomene, wet op de organisatie der regterlijke magt, is er iets gebeurd, hetwelk alle nadenken verdient. Er is namelijk gebleken, dat leden van de Staten-Generaal en de minister, die de wet verdedigde, geenszins op dezelfde wijze de grondwet verstaan, en zulks niet in opzigt tot een of ander artikel, volzin of min belangrijke bijzonderheid, maar ten opzigte van een stuk van het grootste belang, den *geheelen geest* van de *gansche grondwet*.

Van den éenen kant, heeft men verzekerd, dat de grondwet duidelijk daarstelt *drie* afzonderlijke magten; 1°. de *wetgevende* magt, bestaande uit den Koning en de Staten-Generaal. 2°. De *uitvoerende* magt, welke de geheele administratie insluit, en geheel behoort aan den Koning; en 3°. de *regterlijke* magt, geheel op zich zelve staande, onafhankelijk van de uitvoerende magt, alleen afhankelijk van de wet.

Van den anderen kant, heeft men verzekerd, dat de grondwet niets van deze drie afzonderlijke magten weet; dat dezelve slechts éene *magt* kent, die des *Konings*, van welke *alle* andere magt en alzoo ook de *regterlijke* uitgaat.

Het is twaalf jaar geleden, dat de grondwet is aangenomen. Nooit hebben wij, in dien tijd, dergelijk verschil over derzelver zin en geest ontdekt. Kan het iemand bevreemden, wanneer wij openlijk verklaren, dat het ons grootelijks heeft verbaasd, in 1827 hetzelve te hooren opperen? Wij komen er voor uit, dat zulks ons geval was en nog is, en tevens, dat onze verbazing nog grooter zoude geweest zijn, wanneer er leden van de Staten-Generaal geweest waren, die het laatste gevoelen hadden verdedigd. Dit echter is het geval niet geweest. Want, schoon er onder dezelve zijn gevonden, die hebben gezegd, dat de regterlijke magt is een uitvloeisel van de uitvoerende magt; zoo herinneren wij ons echter niet, dat er geweest zijn, die hebben gezegd, dat de *grondwet* slechts éene magt, — die des Konings — zoude kennen: en alzoo moeten wij het daarvoor houden, dat de meening, door den minister geuit, tot dusverre alleen is aan te merken als deszelfs bijzonder gevoelen, hetwelk, tot hiertoe, zonder bijval bleef.

Dit evenwel belet niet, dat hetzelve alle aandacht verdient en een gezet onderzoek waardig is. De ingezetenen van dit land behooren te weten, wat hun door de grondwet gegeven wordt. Zij weten, dat onze geëerbiedigde Koning geene onbepaalde magt heeft gewild. Zij weten, dat hij de souvereiniteit alleen heeft aanvaard onder voorwaarde eener grondwet, welke de regten en vrijheden der goede ingezetenen zoude waarborgen. Zij hebben in het vertrouwen verkeerd, dat die waarborgen in de grondwet duidelijk omschreven en onwrikbaar vastgesteld zijn. Wat moeten zij denken, zoo zij vernemen, dat men, na twaalf jaren, twist, wat er in die grondwet al of niet staat? zoo zij hooren staande houden, dat de regter, voor wien zij hunne zaken moeten brengen, *niet* eeniglijk afhankelijk is van de wet, maar bestaat in een uitvloeisel van eene magt, tegen welke de ingezetenen dikwerf in het geval kunnen komen, zich regtens te moeten verzetten, om derzelver regten en vrijheden te handhaven? Wat moeten zij denken, als zij dit hooren staande houden niet door een *homo nullius*, maar door een staatsman en in hoogen ernst? Wat denken, wanneer zij door dezen, het staande houden van het andere gevoelen hooren ten toon stellen als eene *aaranding van het grondwettig koninklijk gezag?* Laat ons zien, wat er van de zaak zij!

Het is eene waarheid, van welke elk, die zijne oogen wil gebruiken, zich, door het inzien der grondwet, kan overtuigen, dat in dezelve de drie straks genoemde magten niet doorgaans met de aan dezelve hier boven gegevene namen worden *genoemd*. Het is waarheid, dat het opschrift van het tweede hoofdstuk der grondwet niet luidt: *van de uitvoerende magt*, maar *van den Koning*: dat het opschrift van het derde geenszins is: van de *wetgevende magt*; maar: *van de Staten-Generaal*, en dat het opschrift van het vijfde niet is: *van de regterlijke magt*; maar: *van de justitie*. Maar het is *geenszins* waar, dat die hoofdstukken der grondwet niet van drie magten *handelen*. Ofschoon met een ander opschrift aan het *hoofd*, wordt in dezelve wel degelijk *gehandeld* van de *wetgevende*, de *uitvoerende* en de *regterlijke magt*. — Hoe kan het anders, daar zelfs de *vijfde* afdeeling van het derde hoofdstuk ten opschrift draagt: *van de wetgevende magt?* in welke afdeeling ons wordt geleerd, dat *deze magt* » wordt uitgeoefend gezamenlijk door den Koning EN de Staten-Generaal:" en verder wordt beschreven, hoe de *wetten* in de wereld moeten komen. Wat is dit anders dan *handelen* van de *wetgevende magt?* En hoe kan men dan zeggen, dat in het hoofdstuk, tot hetwelk deze afdeeling behoort, van die magt *niet* wordt *gehandeld?* Men leze alzoo ook de zesde afdeeling van het tweede hoofdstuk, ten opschrift voerende: *van de magt des Konings*; en men zegge, ter goeder trouw, of daar niet wordt *gehandeld* van de *uitvoerende magt*, welke *geheel* en *uitsluitend* aan den Koning *is toevertrouwd.* En, zoo daar werkelijk *deze* magt wordt beschreven; wat beteekent het dan toch, dat er boven het hoofdstuk, tot hetwelk *deze* afdeeling behoort, niet staat: *van de uitvoerende magt*, als *algemeen opschrift*; maar: *van den Koning?* Hoe kan men, ook hier, weder zeggen, dat er van de uitvoerende magt *niet* wordt gehandeld? — Zoo ook behoeft men het *vijfde hoofdstuk* slechts te lezen, om zich te overtuigen, dat daar wel degelijk wordt *gehandeld* van de *regterlijke* MAGT. Ofschoon aan het hoofd van dit hoofdstuk, als algemeen opschrift, staat: *van de justitie*, heeft men echter niet geschroomd, in Art. 165 en 166, den naam van *regterlijke* MAGT te bezigen; ten duidelijken bewijze, dat men deze benoeming voor eensluidende houdt met die van de onduitsche benoeming *justitie*; gelijk zij daarmede ook in waarheid eensluidend is, en als zoodanig steeds wordt gebezigd. Of wie zal gelooven, dat men van twee verschillende zaken spreekt, als men hoort gewagen *nu* van de organisatie der *justitie*, *dan* van de organisatie der *regterlijke magt?* Het is wel waar, dat men de aanmerking heeft gemaakt, dat, als men in art. 166 leest, » de regterlijke magt wordt alleen geoefend door regtbanken," men daar door regterlijke magt zoude te verstaan hebben de *bedeeling des regts*. Maar het is ook waar, dat wij het bewijs, dat deze uitlegging de eenige ware zoude zijn, te vergeefs hebben gezocht. Het is, bovendien, waar, dat men voorzigtig heeft gedaan, met, bij het het geven van deze uitlegging aan art. 166, geheel te zwijgen van art. 163, vermits zeer zeker dat artikel die uitlegging niet kan dulden. Aldaar lezen wij: » Er zal worden ingevoerd een algemeen wetboek van burgerlijk regt, van koophandel, van lijfstraffelijk regt, van *de zamenstelling der regterlijke magt*, en van de manier van procederen." Men stelle hier in plaats van de benoeming *regterlijke magt* eens de woorden *bedeeling des regts*; en men zal, bij dit artikel, gedaan vinden de zonderlinge belofte van een wetboek op de ZAMENSTELLING *van de bedeeling des regts!!* In geheel anderen zin heeft Z. M. dit artikel en de daarin voorkomende benoeming gebruikt aan het hoofd der wet zelve, in welke die wet gezegd wordt te behelzen organisatie der *regterlijke* MAGT.

Men ziet dus duidelijk, dat in de grondwet de *drie* magten, *wetgevende*, *uitvoerende* en *regterlijke* wel degelijk worden gevonden, en dat in de hoofdstukken II, III en V van deze magten werkelijk wordt *gehandeld*; dat zelfs de namen van *wetgevende* en *regterlijke magten waarlijk grondwettige* namen zijn; en dat men alzoo daaruit, dat die namen niet juist aan het hoofd van deze hoofdstukken, *als algemeene opschriften*, staan, met geen regt mag besluiten, dat in dezelve niet van deze magten wordt *gehandeld*. Het tegendeel trouwens is middagklaar voor elk, die zijne oogen slechts openen wil. Het argument toch, hetwelk men uit de algemeene opschriften van de bedoelde hoofdstukken heeft willen formeren, komt hierop neder; » indien in de *algemeene opschriften der hoofdstukken* die NAMEN van *wetgevende*, *uitvoerende* en *regterlijke* magten niet voorkomen; zoo wordt ook in die hoofdstukken van die magten niet gehandeld." *Atqui — Ergo!* Elk ziet, dat de fout hier zit in den *terminus major*: en dat deze fout der redenering al zeer *kapitaal* is.

Met meer regt, gelooven wij, dat het geval konde worden omgekeerd, en dat men zoude kunnen zeggen dat men van die éene en *eenige* magt in de grondwet geene melding vindt. Met regt schijnt men te mogen onderstellen, dat, zoo het doel van de grondwet ware geweest, *dat* stelsel te vestigen, hetzelve, bij een of ander artikel, met zoo vele en geheel duidelijke woorden zoude zijn voorgesteld: ja! dat het zoude zijn uitgedrukt door het allereerste artikel derzelve, als het algemeene grondbeginsel van hetwelk alle de volgende verordeningen uitgaan, en tot hetwelk die alle moeten terugkeeren. Maar, indien men nu zoodanig een artikel in de grondwet *niet* vindt (gelijk het daarin volstrektelijk niet te vinden is) heeft men dan geen regt, om te verzekeren, dat van zulk eene *eenige* magt in dezelve volstrekt niet wordt *gehandeld?* Hier toch gaat het argument op: » Het grondbeginsel, waarop de grondwet gebouwd is, moet in de grondwet uitgedrukt zijn. — Maar het bedoelde beginsel is daarin *niet* uitgedrukt. Ergo — is dat beginsel niet grondwettig." — Tegen den *terminus major* kan men niets inbrengen. Er blijft dus niet anders over dan te zeggen: *nego minorem*; d. i. te loochenen, dat in de grondwet het bedoelde beginsel niet zoude te vinden zijn; en dat in de-

zelve van *drie* magten, bijzonder van eene *geheel onafhankelijke* regterlijke *magt*, de rede zoude zijn. Om hier tot zekerheid te komen, hebben wij I°. de grondwet na te gaan, om te zien, *hoe* in dezelve de regterlijke magt voorkome; II°. de bewijzen te toetsen, welke men bijbrengt, om daar te doen, dat de regterlijke magt, volgens de grondwet een uitvloeisel is van het koninklijk gezag, en alzoo niet volstrekt onafhankelijk. Hiertoe gaan wij thans over.

I. 1°. Wanneer wij, tot het eerstgenoemde onderzoek onbevooroordeeld tredende, onze grondwet doorbladeren, dan valt het ons al dadelijk in het oog, dat bij dezelve over de verschillende hoofdvoorwerpen en onderwerpen, welke bij de regering van een land in aanmerking komen, bij afzonderlijke hoofdstukken gehandeld is; dat die voor- en onderwerpen daar als op zich zelve staande zaken beschouwd, en in elk dier hoofdstukken bepaald is, in welke betrekking dezelve voor- en onderwerpen tot het hoog gezag in dit rijk staan, of zelve een gedeelte van dat hoog gezag uitmaken. Zoo handelt het 1. hoofdstuk over *het rijk en deszelfs inwoners* en regelt de uitgestrektheid en verdeeling van het eerste, en de regten en bevoegdheden van de laatsten. Het 2 hoofdstuk handelt *over den Koning*; en spreekt in afzonderlijke afdeelingen *van de troonsopvolging*; *van het inkomen der kroon*, *van de voogdij des Konings*, *van het regentschap*, *van de inhuldiging des Konings*, *van de magt des Konings*, *van den Raad van State en de ministeriele departementen*. Deze splitsing van dit 2. hoofdstuk in 7 afdeelingen bewijst, dat alles, wat den Koning betreft, zeer omstandig behandeld en tevens met zeer veel zorg bepaald is, ten einde de grenzen der koninklijke magt ten allen tijde duidelijk herkend zouden kunnen worden, en nimmer het ongeluk zoude behoeven stand te grijpen, dat de Nederlanders met hunnen Koning over iets, dat Hoogstdeszelfs magt betreft, zouden moeten of kunnen twisten: maar deze zelfde splitsing van dat 2. hoofdstuk in 7 afdeelingen bewijst tevens, waarom dit hoofdstuk niet ten opschrift droeg: *van de uitvoerende magt*, maar: *van den Koning*; — immers daar men voornemens was, in dit 2. hoofdstuk te zamen te vergaderen alles, wat den Koning in het bijzonder betreft, en daarvan in afzonderlijke afdeelingen te spreken, van welke eene alleen aan de bepaling van de *magt* des konings zoude worden toegewijd, was het niet slechts eigenaardig, maar zelfs noodzakelijk, tot algemeen opschrift boven dat hoofdstuk te stellen: *van den Koning*; terwijl het oneindig minder gepast zoude zijn geweest, tot algemeen opschrift voor dit hoofdstuk te kiezen: *van de uitvoerende magt*, en daaronder dan bij afzonderlijke afdeelingen te spreken b. v. *van de troonsopvolging*, *van het inkomen der kroon*, *van de inhuldiging des Konings*, en daarbij dan nog eens in eene bijzondere afdeeling te gewagen *van de magt des Konings*. — De heer minister van justitie schijnt deze eenvoudige waarheid voorbij te hebben gezien; anders zoude Zijne Exc. zoo veel niet hebben gebouwd op zijne redenering, welke wij reeds aanhaalden, en op welke wij later terug zullen komen. Het 3. hoofdstuk handelt over *de Staten-Generaal*, en spreekt in afzonderlijke afdeelingen *van de zamenstelling der staten-generaal*, *van de tweede kamer der staten-generaal*, *van de eerste kamer der staten-generaal*, over *beschikkingen*, *aan de beide kamers gemeen*; *van de wetgevende magt*, *van de begrooting der uitgaven van het rijk*. Ook hier is het weder duidelijk, dat men in dit hoofdstuk alles heeft willen te zamen vergaderen, hetwelk de staten-generaal, die te zamen (en dus zoo wel de *eerste* als de tweede kamer), volgens art. 77, het geheele Nederlandsche volk vertegenwoordigen, in het bijzonder betreft; en de genoemde splitsing van dat hoofdstuk in 6 bijzondere afdeelingen regtvaardigt op dezelfde wijze, waarom aan dit hoofdstuk ten opschrift is gegeven *van de staten-generaal*, en niet *van de wetgevende magt*, welk laatste opschrift in het bijzonder voor de 5. afdeeling van dat 2. hoofdstuk bewaard is. Waaruit op nieuw de onjuistheid van de aangehaalde redenering des ministers van justitie is op te maken. Het 4. hoofdstuk handelt *over de staten der provincien* en spreekt in afzonderlijke afdeelingen *van de zamenstelling der staten van de provincien*, *van de magt der staten provinciaal*, *van de plaatselijke besturen* en over *eene algemeene beschikking*, betreffende het regt der ingezetenen, om verzoeken te doen aan de bevoegde magt. Dit algemeene opschrift van het 4. hoofdstuk schijnt minder gelukkig gekozen, vermits hetzelve niet slechts over *de staten der provincien*, maar ook over *de plaatselijke besturen* handelt, en zeker niemand onder het genoemde opschrift de algemeene beschikking van art. 161 gezocht zoude hebben. Moest men met korte woorden den inhoud van dit 4. hoofdstuk kenmerken, dan zoude men kunnen zeggen, dat, even gelijk in het 3. hoofdstuk een derde gedeelte van de wetgevende magt aan den Koning en twee derde gedeelten van dezelfde magt aan het volk zijn toegekend, zoo ook in dit 4. hoofdstuk wordt geregeld welk gedeelte van het bestuur des lands aan het volk zal worden overgelaten, en hoe het volk dat bestuur zal uitoefenen. Hieruit kan men opmaken, hoe gevaarlijk het is, uit algemeene opschriften van enkelde hoofdstukken eener wet te redeneren, zoo als zulks door den minister van justitie is gedaan. Van zoodanige redeneringen, uit opschriften van bijzondere gedeelten eener wet, schijnt meermalen een verkeerd gebruik te zijn gemaakt, ten minste daaraan, of aan de vrees daarvoor, meenen wij te moeten toeschrijven de bepaling van art. 4 der *algemeene wet op de invordering der indirecte belastingen*, *gearresteerd den 15. September 1816*, luidende: *geene rubrieken, lemma's of opschriften van artikelen zullen van invloed kunnen wezen op den tekst der artikelen, waar boven dezelve geplaatst zijn, of zal nimmer daaruit eenige explicatie, alteratie of wending der algemeene of bijzondere wetten, of de adstructie of destructie van deze bedoelingen, kunnen worden afgeleid; zullende in geen geval de opschriften of lemma's voorschreven, kracht van wet hebben, of in regten geallegeerd vermogen te worden.* Het 5. hoofdstuk handelt over *de justitie*; deszelfs eerste afdeeling houdt *algemeene beschikkingen* in, en de tweede afdeeling spreekt *van den hoogen raad*, *de hoven en regtbanken*. Over den inhoud van dit hoofdstuk zullen wij straks opzettelijk spreken. De juistheid der redenering des ministers van justitie, uit het opschrift van dit hoofdstuk afgeleid, is boven reeds getoetst. — Het 6. hoofdstuk handelt over *de godsdienst*, en bepaalt in hoe verre de Koning zorg draagt voor het wel besteden der penningen voor de openbare godsdienst uit 's lands kas betaald, en voor de onbelemmerde uitoefening van die dienst. Het 7. hoofdstuk handelt over *de financien*, en bepaalt hoe deze door de wetgevende magt geregeld, en door twee OP ZICH ZELF STAANDE kollegien van *raden en generaal-meesters van de munt*, en *de algemeene rekenkamer* verzorgd zullen worden. Het 8. hoofdstuk handelt over *de defensie*, regelt de verpligting der ingezetenen tot het dragen der wapenen, kent aan den Koning uitsluitend de zorg toe, dat er ten allen tijde eene toereikende zee- en landmagt, door aanwerving uit vrijwilligers, aangehouden worde, en stelt al het overige, in dat hoofdstuk verhandeld, ter beschikking van de wetgevende magt. Het 9. hoofdstuk handelt over *den waterstaat*, en draagt het toezigt daarover aan de provinciale staten, het oppertoezigt aan den Koning op. Het 10. hoofdstuk handelt over *het onderwijs en het armbestuur*. Beide worden gezegd voorwerpen der bijzondere zorg van DE REGERING te zijn, en aan den Koning is last gegeven om jaarlijks van den staat derzelve een uitvoerig verslag te doen geven aan de *staten-generaal*. Welke de bepaalde beteekenis van het woord *regering* in de art. 226 en 228 is, zal misschien niet door allen eenstemmig beantwoord worden. Weinigen zullen onder het opschrift, hetwelk dit hoofdstuk draagt, gezocht hebben het 227. art., hetwelk de vrijheid der drukpers waarborgt; welke plaatsing op nieuw tegen de meergemelde redenering des ministers van justitie getuigt. Het 11. hoofdstuk regelt eindelijk hoe deze grondwet veranderd zal kunnen worden, en het geheel wordt met eenige transitoire bepalingen besloten. Wanneer men alzoo de grondwet doorloopt, bevindt men het ontegensprekelijk te zijn, dat bij de grondwet verschillende voor- en onderwerpen zorgvuldig en naauwkeurig van den anderen zijn onderscheiden, als afzonderlijke en op zich zelven staande zaken beschouwd, en ter voorkoming van alle verwarring of vermenging bij afzonderlijke hoofdstukken en derzelver getal afgehandeld zijn. Deze voorzigtige en verstandige bewerking dezer wet brengt dit groote voordeel mede, dat het, bij den minsten twijfel, of de eene of andere in de grondwet genoemde bevoegdheid aan eenig ligchaam of ambtenaar van staat al dan niet toekomt, de beslissing van het voorgestelde vraagstuk met een' enkelen opslag van het oog doet vinden. Wil men alzoo b. v. weten of de regtspraak aan den Koning toekomt, of door ambtenaren, aan Hoogstdenzelven onderworpen, uitgeoefend kan worden, zoo zie men de 6. afdeeling van het 2. hoofdstuk in, handelende over *de magt des Konings*: en wanneer men dan, alle de artikelen van die afdeeling aandachtig doorgelezen hebbende, alleen in art. 69 van eene regtspraak, tusschen twee of meer twistende provincien aan den Koning opgedragen, gewag gemaakt en bovendien nergens elders van eenige regtspraak des Konings gesproken vindt; dan kan men veilig, volgenderwijze redeneeren: De grondwet heeft de magt en bevoegdheden des Konings in het breede vermeld, en naauwkeurig beschreven: in die vermelding en beschrijvingen vinden wij alleen van eene regtspraak tusschen twee of meer provincien in het geval van art. 69 gesproken. *Ergo* komt den Koning geene andere regtsmagt dan die van dat 69. artikel volgens de grondwet toe.

Wanneer men, op deze wijze gevonden hebbende, dat de magt, om in alle andere gevallen, uitgezonderd dat van Art. 69, regt te spreken, niet aan den Koning is opgedragen, later in deze grondwet een 5. hoofdstuk aantreft, hetwelk opzettelijk en uitsluitend handelt over die magt, tot uitoefening van de algemeene regtspraak; dan zal men daaruit, naar het ons voorkomt, tamelijk veilig kunnen besluiten, dat de grondwet deze bevoegdheid tot uitoefening der regtspraak, als eene geheel op zich zelve staande, en van den Koning volstrekt afgezonderde magt heeft beschouwd, en daarom opzettelijk in een afzonderlijk hoofdstuk behandeld.

2°. Maar wordt misschien deze klove, welke door die scherpe afscheiding tusschen de *Koninklijke* en de *regterlijke* magten is daargesteld, door de bepalingen van dat 5. hoofdstuk weder aangevuld, en eene vereeniging van beide daargesteld?

Men leze de beide afdeelingen van dit hoofdstuk door; het eenige Art. dat in aanmerking zoude kunnen komen, om zoodanig iets te beweeren, en daartoe door de verdedigers van dat stelsel dan ook gretig wordt aangegrepen, is Art. 162, het eenigste van de 1. afdeeling, in hetwelk het woord *Koning* voorkomt. Maar behalve dat, tot het opdragen der regterlijke magt aan den Koning, eene meer stellige, meer duidelijke, meer omstandig omschrevene verklaring, dan dit Artikel oplevert, gevorderd wordt, en een punt van dat hoogste gewigt, bij de tegenwoordige plaatsing van dat Artikel, te minder uit zulke onbeduidende woorden kan worden afgeleid; zoo is het in de 2. Kamer der Staten-Generaal te regt opgemerkt, dat dit Artikel alleen daarom in naam en van wege den Koning wil hebben regt gesproken, omdat de Koning de levende en handelende vertegenwoordiger van het wettelijk gezag is; waarbij wij meenen te mogen voegen, dat de regtsprekende ligchamen alleen kunne beslissing geven over de voorgestelde geschilpunten, even gelijk de wetgevende magt alleen hare wetten uitvaardigt; maar tot de uitvoering bede van die beslissingen of veroordeelingen en wetten, de hulp en de krachtdadige ondersteuning der uitvoerende magt noodig is, en daarom het handhaven van de regterlijke gewijsden aan den Koning wordt opgedragen, wiens naam tot dat einde aan het hoofd dier vonnissen zal prijken, zonder dat hoogstdezelve evenwel in het allerminst invloed zal kunnen uitoefenen op het vast stellen van die uitspraken, of later eenige verantwoording wegens dezelve kan vragen.

Had dit Artikel wezenlijk de beteekenis, dat de regters als lasthebbers van den Koning moeten worden beschouwd, even gelijk de ministers en andere ambtenaren van het uitvoerend gezag zulks zijn; dan zoude de Koning ook even zoowel aan de eersten als aan de laatsten voorschriften moeten kunnen geven, waarnaar zij, in bepaalde gevallen, bij de uitoefening hunner ambtspligten, zich te gedragen zullen hebben; dan zou de Koning van de eersten even zoo wel als van de laatsten verantwoording moeten kunnen afvragen, wegens hetgeen zij in hunnne ambts-betrekking hebben verrigt. Maar noch de eene noch de andere bevoegdheid, welke den aard eener *lastgeving* uitmaken, bestaat voor den Koning; en alzoo zijn de regters, ofschoon in naam en van wege den Koning regtsprekende, in deze hunne ambtsbetrekking, des Konings lasthebbers niet. De regters zijn integendeel, bij de uitoefening hunner ambtspligten, alleen aan de wet gebonden, en, na die uitoefening, alleen aan hun geweten ververantwoording wegens het verrigtte verschuldigd. Ander gezag kennen zij niet: zij zijn dus van alle ander gezag, bepaaldelijk van het koninklijke gezag, onafhankelijk.

3°. Zoo dit al niet genoeg mogt geacht worden te zijn, om daaruit het zoo even genoemde besluit met gerustheid af te leiden, zoo vestige men zijne aandacht op andere bepalingen, in dit 5. hoofdstuk voorkomende, om daaraan dat besluit te toetsen. Allereerst valt het oog op art. 166, hetwelk met zoo vele woorden zegt: *de regterlijke magt wordt* ALLEEN *geoefend door regtbanken, welke bij of ten gevolge dezer grondwet worden ingesteld.* Zou het bedoelde besluit nu nog iets gewaagds hebben? zijn deze woorden: »*de regterlijke magt wordt* ALLEEN *uitgeoefend door regtbanken*," iets anders dan eene andere inkleeding der straks gevondene waarheid: *de regterlijke magt is onafhankelijk?* Wanneer de regterlijke magt als een uitvloeisel van het koninklijk gezag bij de grondwet ware beschouwd geworden, zou dan dat 166ste artikel in plaats van te luiden, gelijk wij hetzelve zoo even aanhaalden, niet in dezer voege gesteld zijn geworden: *de Koning laat de regterlijke magt uitoefenen door hoven en regtbanken, welke Hij naar goedvinden daarstelt; hij benoemt derzelver voorzitters en leden, en ontslaat dezelve naar welgevallen*, even gelijk zulks van de ministeriele departementen in art. 75 wordt gezegd? Nu is dat niet geschied, nu bezit de Koning de bevoegdheid niet, om de hoven en regtbanken naar goedvinden daar te stellen of te vernietigen, de regters naar welgevallen te benoemen of te ontslaan: nu is er alzoo een zeer aanmerkelijk onderscheid tusschen dat 75ste en dit 166ste art.; en mag dat niet voor eene aanmerkelijke bevestiging van het evengemelde besluit gelden?

Art. 61 houdt eene soortgelijke instelling in: »De Koning," heet het daar, »*regelt de bezoldiging van alle kollegien en ambtenaren, die uit 's lands kas betaald worden, en brengt dezelve op de begrooting der staatsbehoeften*;" maar er volgt onmiddelijk, »*de bezoldiging der*

ambtenaren van de regterlijke magt wordt door de wet geregeld. Mag men deze tegenstelling niet als een bewijs aannemen, dat de grondwet, de ambtenaren van de regterlijke magt in geene van derzelver bepalingen onmiddelijk aan den Koning onderworpen hebbende, ook voorzigtig heeft willen voorkomen, dat die ambtenaren, wanneer derzelver bezoldiging aan de regeling des Konings wordt overgelaten, middelijk aan den Koning onderworpen zouden zijn: en dus om de onafhankelijkheid der regterlijke magt, ten opzigte van het Koninklijke gezag, volledig te waarborgen, gelast heeft, dat de bezoldiging der ambtenaren van de regterlijke magt niet door den Koning maar door de wet geregeld zal worden? Welke reden zoude voor deze tegenstelling uit te denken zijn, wanneer de grondwet de regters inderdaad als lasthebbers des Konings beschouwde; waarom zou de Koning de bezoldiging van deze niet even zoo wel als van alle zijne andere onderhoorige ambtenaren regelen?

Is er nog iemand, die aan dit denkbeeld van lastgeving blijft hechten, die neme de uitlegging en verdediging van art. 179 op zich.

Dat artikel is voortreffelijk, wanneer wij ons de regterlijke magt voorstellen als geheel onafhankelijk van het Koninklijke gezag; maar wat zal men van die zelfde bepaling, *dat de Hooge Raad oordeelt over alle actien waarin de Koning, de leden van het Koninklijke Huis of de Staat als gedaagden worden aangesproken*, zeggen, wanneer de ambtenaren der regterlijke magt, en dus ook de leden van den Hoogen Raad, niets meer dan lasthebbers, dan bezoldigde lasthebbers, dat is dienaren des Konings zijn? Dan zoude de meester teregt staan voor zijnen knecht, het opperhoofd voor zijne onderhoorigen; ja wat nog erger is, dan zou de Koning te regt staan voor zich zelven, hij zou in zijne eigene zaak regtspreken; want zijne lasthebbers zijn alleen zijne plaatsvervangers, handelen voor en door hem, en hetgeen zij doen, wordt hij gerekend te verrigten; » *quodcumque per mandatarios facimus, ipsi fecisse intelligimur*," zeiden de Romeinsche regtsgeleerden.

Meer zal hier, naar het ons voorkomt, niet behoeven te worden bijgevoegd, om met grond aan te toonen, hoe de regterlijke magt in de grondwet voorkomt: want het blijkt uit het gezegde vrij duidelijk, dat de grondwet over de regterlijke magt handelt, als over een op zich zelf staand voorwerp, afgescheiden van het Koninklijke gezag; geheel op zich zelf werkende, aan niemand verantwoordelijk, geheel onafhankelijk.

(*Het vervolg hierna.*)

Aan de Redactie.

Het is een kenmerkende trek onzer eeuw, dat onderwerpen, die voorheen slechts in de studeer-vertrekken der geleerden, of in de kabinetten der staatslieden werden behandeld, heden ten dage niet alleen onder menschen van eene letterkundige opvoeding, in den dagelijkschen omgang worden besproken, maar zelfs in dagbladen aan het algemeene publiek aangeboden, en, zoo men uit de gevolgen oordeelen kan, gretig ontvangen worden. — Zonder op dit oogenblik te treden in het onderzoek, of dit verschijnsel ten voor- of ten nadeele onzer eeuw moet worden uitgelegd, zal ieder nadenkend mensch met mij moeten instemmen, dat vooral de behandeling derzelve, in algemeen gelezen dagbladen, hare eigene nadeelen na zich sleept; immers noch de aard, noch de omvang van dusdanige onderwerpen, laten, zonder gevaar van in dwalingen te vervallen, eene oppervlakkige beschouwing toe, en [illegible] dier dagbladen, de bedoelingen, [illegible] de meeste artikelen worden ingezonden, en de [illegible] derzelver opstellers daaraan gewoonlijk besteden kunnen, niet anders dan eene vlugtige behandeling mogelijk. [illegible], die hierdoor worden in het aanzijn geroepen, zijn des te gevaarlijker, omdat dezelve grootendeels worden opgenomen door lieden, wien de noodige kundigheden ontbreken, om tot de bron dier dwalingen op te klimmen; terwijl onder de weinigen, die daartoe in staat zijn, zich noch zelden een enkelde bevindt, die het der moeite waardig keurt, om zijne opmerkingen ten dezen aanzien aan hetzelfde publiek mede te deelen.

Deze denkbeelden ontstonden bij mij onder het lezen der aanmerkingen op de militaire regtspleging, te vinden in de Arnhemsche Couranten van den 10. en 17. April dezes jaars; — de schrijver toch is bij derzelver ter nederstelling in verkeerde voorstellingen vervallen, die, hetzij dan uit onkunde, hetzij uit andere bedoelingen ontstaan, evenwel op vele plaatsen derzelver werking niet zullen hebben gemist; — en daar ik mij nu in staat geloofde de meest in het oog loopende dezer dwalingen aan te wijzen, en de oogenblikken, aan het ophelderen eener dwaling toegewijd, steeds als wel besteed kunnen worden beschouwd, heb ik mij de moeite gegeven mijne tegenbedenkingen tot een geheel te vormen, en aan de onpartijdige redactie, en door haar aan het onpartijdig publiek, aan te bieden, niet twijfelende, of de aandacht, aan de aanmerkingen geschonken, zal ook aan de tegen-aanmerkingen niet worden geweigerd.

OVER DE MILITAIRE REGTSPLEGING.

Wanneer men met eenig onderwerp kennis wil maken, om het te beoordeelen, dan moet die kennis volledig zijn, of men vervalt in dwalingen.

En wanneer men juist wil oordeelen, moet men niet met een ander onderwerp vooringenomen zijn.

Van deze oude waarheid heeft de schrijver door zijne aanmerkingen op de militaire regtspleging, in de Arnhemsche Couranten van 10 en 17 April ll., een nieuw bewijs gegeven.

Waar toch heeft die schrijver in Art. 81 en 82 der regtspleging bij de landmagt gevonden *eene herstelling der pijn-bank, of eene magt van den kommanderenden officier om de bekentenis af te persen*.

Niets is van dit een of ander in die artikelen te vinden.

Een beschuldigde moet gehoord worden over al hetgeen hem is ten laste gelegd. — Zonder een zoodanig verhoor kan hij niet worden gevonnisd, of men schendt den regel, *dat niemand onverhoord mag worden veroordeeld*.

Wanneer nu een beschuldigde niet wil antwoorden, of zoodanig onbetamelijk antwoordt, dat het duidelijk is, dat hij zich aan zijne verpligting om te antwoorden ontrekt; wat zoude er dan in het denkbeeld van den schrijver der aanmerkingen behooren gedaan te worden?

Bijaldien er dan toch geene *corrective* middelen mogen worden gebruikt, om den beschuldigde te doen antwoorden, zoude het aan de willekeur van den beschuldigde blijven overgelaten, om de werking der strafwetten ten zijnen opzigte op te ruimen, den regter buiten staat te stellen om vonnis te vellen, en daardoor dikwijls tevens de gevangenis zijner medebeschuldigden naar welgevallen te rekken, tot dat hij eens zoude goed vinden op de vragen te antwoorden.

De pijnbank en de *corrective* middelen, van welke de regtspleging hier spreekt, verschillen geheel en al van elkander, zoo wel ten opzigte van derzelver aard, als ten aanzien van de bedoeling.

De pijnbank had somtijds de verminking der gepijnigden ten gevolge en werd gebezigd, om de belijdenis van schuld af te dwingen. — De corrective middelen daar en tegen kunnen zich nimmer naar de beteekenis der woorden en de duidelijke bedoeling der wet tot ligchamelijke kastijdingen uitstrekken; zoo als de schrijver in zijne aanmerkingen gelieft te doen; en evenmin kan de strekking van die middelen zijn, om eene belijdenis van schuld af te persen.

Had de schrijver der aanmerkingen zich bekend gemaakt met de wet in derzelver geheel, dan zoude hij ook geweten hebben, dat Art. 71 der regtspleging wel uitdrukkelijk *verbiedt*: » Om den beschuldigde *door het aandoen van pijn of ongemakken, of door bedreigingen of beloften, tot bekentenis te brengen*."

Met dezelfde vooringenomenheid behandelt de schrijver de 129, 132, 133, 324, 325, 206, 313, 269, 270, 205, 187 en 188 Artikelen der regtspleging; want, behalve de voorziening bij Art. 145, ten einde de krijgsraad uit onpartijdige regters worde zamengesteld, heeft ook de beschuldigde, naar Art. 150, de bevoegdheid, om dengenen, welke hij voor partijdig in zijne zaak beschouwt, als lid van den krijgsraad te verwerpen.

Vreemd moet het dan luiden, dat de schrijver bij zijne aanmerkingen het twijfelachtig laat of de militair in de wijze van benoeming der krijgsraden wel eenen waarborg hebbe voor eene onpartijdige uitspraak; en niet minder vreemd klinkt het, dat hij zoo veel zwarigheid vindt in de dubbelde betrekking, welke de auditeur militair vervult.

Wil men ijverige, bekwame en getrouwe ambtenaren, dan moet aan het ambt eene behoorlijke jaarwedde verbonden zijn, en men zoude dus de schatkist nog met de jaarwedden van secretarissen of griffiers bij de krijgsraden moeten bezwaren, of de jaarwedde der auditeurs militair tusschen deze en de secretarissen moeten verdeelen.

In het eerste geval zoude men de schatkist met eene noodelooze uitgaaf hebben belast, en in het laatste geval zoude men wel eene aanwinst van *personen*, doch geenszins eene aanwinst voor de justitie hebben gedaan.

Maar wat kan en wat zal de auditeur militair voor kwaad stichten, in zijne dubbelde betrekking? — Zijn invloed kan niets meer bewerken, dan de invloed van elk regtsgeleerde bij eene regtbank, uit militairen te zamengesteld.

Wanneer des auditeurs invloed werd vervangen door dien van eenen secretaris of griffier, zoo zoude er slechts eene verwisseling ontstaan van den persoon die dezen invloed bekwam, en wanneer men dan bedenkt wie men voor eene zeer matige bezoldiging tot een zoodanig ambt zoude kunnen bekomen, zal men daaruit gemakkelijk kunnen afleiden, of deze verwisseling van invloed voor de justitie wenschelijk [illegible]

Minder is ook deze invloed, als de schrijver der aanmerkingen wel meent; daar de gevallen niet zeldzaam zijn, in welke door de krijgsraden anders is gevonnisd, dan naar de stelling van den auditeur militair had behooren gedaan te worden.

Bij Art. 313 is daarenboven aan den krijgsraad vrijgelaten, om de deliberatien te houden zonder het bijzijn van den auditeur militair; en bij Art. 314 is aan dien ambtenaar wel uitdrukkelijk verboden, » zich in de deliberatien te mengen of aan dezelve eene wending te geven, of zelf zijn gevoelen te uiten, wanneer dit niet wordt verlangd."

Maar ook hier blijkt wederom, dat de schrijver zijne aanmerkingen heeft ter nedergesteld zonder bevorens kennis te hebben gemaakt met de Artikelen der wet, die met de vonnissen der krijgsraden in verband staan, en den militair eenen zoo volledigen waarborg tegen een onregtvaardig vonnis geven, als bij geene andere mogendheid te vinden is.

Had hij deze noodige kennis bevorens gemaakt, zoo zoude het hem niet zijn ontsnapt, dat, behalve het middel van appel, bij Art. 220 en volgende aan den veroordeelde toegekend, naar Art. 213 geene vonnissen mogen worden ter executie gelegd, dan nadat dezelve door het hoog militair geregtshof zijn goedgekeurd of in appel bekrachtigd.

Dan zoude hij hebben geweten, dat dit hof, hetwelk [illegible] leerden en even zoo vele militairen van de zee- en landmagt bestaat, naar Art. 57 van deszelfs instructie moet onderzoeken, of naar behooren in de zaak geprocedeerd en de confessie volledig zij, of van het bestaan der misdaad blijke en of de straf overeenkomstig de wet zij.

En dan zoude hem zijn bekend geweest, dat niet alleen bij de volgende 58, 59, 60 en 61 Artikelen tegen alle verzuimen en eenen wederregtelijken handel is voorzien, maar dat, wat meer is, volgens Art. 62 dezer instructie, de advocaat-fiscaal, na het uitbrengen zijner consideratien en advijs, zoowel *ten behoeve en in het belang van den geondemneerde*, als ter handhaving van het regt van Zijne Majesteit, den Koning, tot het appél wordt gemagtigd.

Beter waarborg voor de bedeeling van het regt zal er welligt bij geene krijgsmagt bestaan, en zoo men zich op de ondervinding mag beroepen, dan is het bewezen, dat uit de dubbelde betrekking der auditeurs militair, welke hier te lande zoo lang bestaan heeft, noch nooit eenig nadeel voor de justitie is voortgesproten.

De waarborg, welke een beschuldigde bij den krijgsraad heeft voor het bekomen van goed regt, is derhalve geene bespotting van den ongelukkigen beklaagde, zoo als de schrijver der aanmerkingen dezelve gelieft te noemen.

De beklaagde heeft niet slechts het regt, om naar art. 187 en 188 al wat hij tot zijne verontschuldiging dienstig oordeelt, aan den krijgsraad in te leveren, maar hij heeft de verzekering, dat het geheele proces, met zijne ingeleverde stukken, en het vonnis bij den hoogeren regter wordt gewikt en gewogen, voor en aleer aan hetzelve eenige uitvoering mag worden toegekend.

Veel ongelukkiger en bespottelijker is het, dat de schrijver aanmerkingen maakt op eene wet, die hij toont niet te begrijpen; ja, wat meer is, in derzelver geheel niet te kennen. Waar toch leest de schrijver *die almagt van den voorzitter*, volgens welke deze naar zijn welbehagen aan de uitgebragte gevoelens der leden, *al*, dan *niet*, eenige waarde zoude kunnen hechten, en dus de conclusie naar zijne denkbeelden zoude kunnen opmaken.

Geen mensch, die met de pligten van den voorzitter eener regtbank eenigzins bekend is, zal zulk eene ongerijmde stelling uit Art 205 der regtspleging halen.

De president maakt de conclusie op, wanneer alle de leden van den krijgsraad eenstemmig over de zaak denken; volgens deze eenparigheid van gevoelen, of naar het begrip der meerderheid, wanneer er eene volstrekte meerderheid bestaat; of naar den aard der zaken de voorschriften van het regt, wanneer de stemmen uit elkander loopen, zoo dat er geene volstrekte meerderheid is, maar verschillende gevoelens zijn, in welk geval hij, bij het opmaken der conclusie, *niet zijne almagt of zijn goedvinden*, maar de van ouds her bekende regels moet in acht nemen, naar den aard der zaak, dat is, *naar de vota der leden van den krijgsraad*.

(*Het vervolg hierna.*)

HAARROOK.

In een Duitsch tijdschrift leest men daaromtrent het volgende:

De haarrook heeft men eerst sedert 1783 waargenomen. De eigendommelijke reuk van denzelven wijst zijnen oorsprong aan van de veen- of moerbranden en is zoodanig, dat de rook in de woningen der menschen reeds wordt bespeurd, eer men hem zien kan. Ook komt deze rook in de middelgedeelten van oostelijk *Westfalen* steeds met den noorden of noordoosten wind, alzoo juist van daar, waar de sterkste veenbranden zijn, en waar in eene maand gelijktijdig verscheiden duizend morgens in brand gestoken worden. Komt hij ook met andere winden,

(*Zie verder het Vervolg.*)

Vervolg van de

ARNHEMSCHE COURANT,

van Dingsdag den 19. Junij 1827.

zoo is hij natuurlijkerwijze minder sterk, en in dit geval is hij niet met den wind in gelijke rigting gekomen; maar de wind heeft hem op zijne wisselbaan medegenomen en verdund. Het is overtuigend bewezen, dat alle jaren in Mei en Junij groote veenbranden op de noordwestelijke grenzen van *Westfalen* plaats vinden, waarvan de zware massa's rook in de hoogte stijgen; waar zouden zij anders blijven, als zij niet door den wind verder gevoerd wierden? Waarom is bij ons sedert 1783 deze haarrook zoo iets gewoons, daar toch andere streken van deszelfs verschijning slechts als eene zeldzaamheid iets weten? In Mei en Junij 1822 was de haarrook te *Rheinthal*, te *Straatsburg*, te *Brest*, te *Parijs* — ten tijde dat hij bij ons schier alles verdonkerde. De schrijver was, den 23 Mei des gemelden jaars te *Dusseldorp*, aldaar was de rook zoo dik en stinkend, gelijk hem, na zijne terugkomst, zijne landslieden, in de provincie *Mark*, gelijktijdig beschreven.

Dat men dezen rook voor ontbonden onweders verklaart is eene zonderlinge bewering: want zouden de onweders eerst sedert 1783 zoo ontbonden zijn geworden? Bovendien wederspreekt het alle ondervinding en de geheele leer der natuurkunde, dat regenwolken, als zij zich niet ontladen, tot rook zouden overgaan! Een onweder ontstaat namelijk, als zich de in den dampkring verspreide, ongelijke electriciteiten aantrekken, hetwelk den bliksem te weeg brengt, waardoor de electriciteit-houders, water- en zuurstof, bijeenkomen en ontploffingsgas vormen, hetwelk den donder veroorzaakt; en waarmede tevens de regen ontstaat, als het gevormde watergas tot eene drupbare vloeistof zamentrekt. De vallende regen bindt een gedeelte der warmte, onttrekt haar aan het Ruim, waar zij zich vormde, en bewerkt daardoor de na het onweder gewone bekoeling; er storten bovendien in den warmeren omtrek luchtstroomen uit de koudere streken, waardoor de winden, vóór en na het onweder ontstaan.

Wij willen ons nu echter van deze natuurwaarheden het tegendeel, namelijk het uitblijven des onweders, alzoo de ontbinding voorstellen (gelijk de aanhangers van de tegengestelde beschouwing meenen, maar niet aantoonen kunnen), wat zal het gevolg zijn? De tegengestelde electriciteiten zullen zich niet aantrekken, de electrieke spanning zal zich in de zwoele lucht doen gevoelen, er zal een van onweder zwangere dampkring, maar geen bliksem te zien, geen donder te hooren zijn; doch zal er *stinkende veendamp* ontstaan? Geenszins! Dat echter, volgens de ondervinding, ten tijde als de veenrook in groote menigte in den dampkring gedrongen is, *droogte* ontstaat, de electrieke spanning voortduurt, gaf tot de zonderlinge bewering aanleiding, dat de damp een ontbonden onweder was, daar het geval veelmeer geheel omgekeerd is, vermits de *haarrook de onweders ontbindt*. De veendamp verandert de leiding en verdeeling der electriciteiten, en als hij voorhanden is, kan er noch bliksem, noch donder, noch regen ontstaan, wijl hij een [illegible] vermogen is, de aanleiding tot andere gewrochten wegneemt.

De veenen of moeren bevatten voornamelijk aardhars, ijzerdeelen, keukenzout, gips, zwavelkies. Bij den veenbrand, die eigenlijk een halfbranden (smeulen) is, vormt zich *turfrook*, die uit stikstof, koolstof, ammoniac, zwavelwaterstof-gas, kolenwater-stof-gas, posphor-waterstof-gas en koolzuur bestaat. Dat eene veranderde stofgehalte des veens hier eenige wijzingen in de opgegevene bestanddeelen te weeg brengen kan is klaar, de hoofdzaak echter blijft dezelfde.

Men kan bij den veenrook *twee* perioden onderscheiden: de eerste, als hij nog een door de zintuigen merkbare, dikke, ruwe, stinkende haarrook, en de tweede, als hij een min of meer uiteengedreven en dunner *haarrook* is. In de eerste bedekt hij den geheelen horizont, verduistert den heldersten hemel, verwekt een drukkend, onvrij gevoel, laat de zonnestralen niet door, stuit derhalve plaatselijk de warmte-verwekking, brengt koelte te weeg, streekwijze luchtstroomen; hindert de dampvorming en verwekt zelfs somwijlen rijp en nachtvorst. In de tweede gaat de [illegible] rook in den dampkring voort, onder medewerking der door zijne [illegible] luchtstroomen en [illegible] windstreken. De [illegible] maar de chemische [illegible], en de representanten der electriciteit, waterstof en zuurstof, worden in hun streven om elkander aan te trekken, en onweders te vormen door bijgemengde stoffen *opgehouden*. De rook is een idio-electriek, koolstoffig ligchaam, brengt als zoodanig de electriciteiten in aanhoudende wisselwerking en vereffening; de verwantschap van de waterstof en zuurstof wordt door de koolstof overtroffen, zoodat in plaats van water, koolwaterstof en koolzuur ontstaat. De andere inmengselen des rooks worden mede ontbonden en geven zwavelzuur ammoniac zwavel waterstofgas, ammoniacgas, koolzuur, dampkringslucht enz.

Zulke overgangen maken, dat de rook eindelijk uit den dampkring verdwijnt; vermits echter de electriciteithouders, welke daarbij medewerkzaam zijn, tot andere uitwerkingen, dan tot waterverwekking geneigd worden, zoo blijven onweder en regen zoo lang achter, tot dat de oorspronkelijke toestand van den dampkring [illegible] verloopen vele weken en er ontstaan, gelijk in den herfst van 1826, een [illegible] nog zeer laat onweders.

Wij zijn [illegible] den veenrook [illegible] kunnen [illegible] gebrek aan onweders en regen, [illegible] Hierdoor wordt in den regel aanmerkelijke onvruchtbaarheid [illegible] der vroeg komen bedorven, de bloezemknoppen der latere soorten verdroogd, en door plotselijke verkoeling van den lageren dampkring, de groeikracht gestoord, honig en meeldauw en met denzelven eene menigte ongedierte verwekt. Is het te verwonderen, dat een zoo omgeschapen dampkring, waarin eene menigte scherpe en prikkelende bestanddeelen, nadeelige gassoorten enz. zich bevinden, nog veel gevaarlijker op de dieren, inzonderheid op de menschen werkt?

Is men wel op den oorsprong der vele oogkwalen en huiduitslagen opmerkzaam geweest? Heeft de zoo ver verbreide in de betrokkene streken in den jare 1826 grasserende kuchhoest volstrekt geenen grond in verontreinigingen van den dampkring, of was het toeval, dat hij verdween, toen later de dampkring weder zuiver was?

Staat de verwoestende ziekte, welke *Groningen* geteisterd heeft, niet met de werkingen van den plaats gehad hebbenden haarrook in verband, daar *Groningen* en *Drenthe* de naburige provincien van den veenbrand zijn en de heerschende wind in het voorjaar deze provincien met de onheil aanbrengende massa's rook bedekte?

Het schijnt waarlijk tijd te zijn, dat de regeringen zich de zaak aantrekken en de hoog gewiglige aangelegenheid verder navorschen laten; want het is geene kleinigheid, wanneer het branden der tusschen de *Weser* en *Zuiderzee*, op eene lengte van 22 mijlen gelegene veenen of moeren, dood en verderf in den dampkring stort en daardoor de uitwendige natuur evenzeer als de ingezetenen stoort en in gevaar brengt.

In Pruissen is men hieromtrent reeds werkzaam.

ARNHEM, den 19. Junij.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den 18.	Junij 3 El 2 Palm 0 Duim;	gewassen 0 D.	gevallen 0 D	
Den 19.	dito 3 El 1 Palm 5 Duim;	gewassen 0 D.	gevallen 5 D	

ARNHEM, den 15. Junij 1827. Heden morgen, om $5\frac{1}{2}$ uren, verloste, met Gods hulp, allervoorspoedigst van eene welgeschapen DOCHTER, *A. A. E. THOMAS*, hartelijk geliefde Huisvrouw van

J. J. BUDDINGH.
Apotheker.

Op den 15. Junij 1827 is op den Huize *Schouwenburg*, bij *Elburg*, voorspoedig verlost van eenen welgeschapen ZOON, de Hoog Wel Geboren Vrouwe *L. S.* BARONNESSE *VAN SPAEN VAN SCHOUWENBURG*, Geboren BARONNESSE *VAN ECK*.

---

† † † CURATOREN VAN HET INSTITUUT VAN OPVOEDING te *ELBURG* zijn voornemens op Woensdag den 4. Julij eerstkomende, namiddags ten drie ure, in het Lokaal van het Instituut te *Elburg* voornoemd, Aan te besteden HET BOUWEN VAN EEN GEHEEL NIEUW SCHOOLLOKAAL, met de Leverancie van alle daartoe behoorende MATERIALEN.

Bestek, Conditien en Teekening zullen van den 15. Junij af aan dagelijks ter visie liggen in het Lokaal van het Instituut.

---

† † † Op Woensdag den 4. Julij 1827, des avonds ten zes ure, ten huize van Mejufvrouw, de weduwe *PEPFENHAUSER*, in het Logement *het Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, zullen ten overstaan van den Notaris Mr. *GERARD VAN ECK*, te *Arnhem*, worden ingezet en veertien dagen daarna, zijnde Woensdag den 18. derzelfde maand, ten voorschreve uur en plaats, bij toeslag publiek worden verkocht: de navolgende HUIZEN en ERVEN, alle binnen de stad *Arnhem* gelegen, als:

1. Een Hecht en Sterk HEERENHUIS en ERVE, staande en gelegen in de *Koningstraat*, wijk F No. 36, bewoond geweest door wijlen de hooggeboren Jonkvrouwe *GRAVINNE VAN BYLANDT*, mitsgaders eene daartoe behoorende en daarnevens gelegene STAL en KOETSHUIS; het Huis met primo Augustus eerstkomende, en de Stal met primo November daaraanvolgende, in gebruik te aanvaarden.
2. Een Hecht en Sterk HEERENHUIS en ERVE, staande en gelegen in de *Weverstraat*, wijk C No. 50, tusschen het volgende perceel ter eener en het Erf van den Heer *HOFF* ter andere zijde, bewoond door den Heer *J. B. WEYLL*, in gebruik, te aanvaarden met den eersten November dezes jaars.
3. Een HUIS en ERVE daarnaast gelegen, wijk C. No. 49, bewoond door den Schoenmaker *HENDRIKS*, door den Kooper te aanvaarden met den eersten November aanstaande, mits uithoudende de thans loopende huur, tot aan den eersten Mei 1828.

   Welke beide laatste perceelen ook in massa zullen geveild worden.
4. Een HUIS en ERVE, staande en gelegen in de *Wielakkersteeg*, wijk D No. 87, tusschen de Erven van *L. WIGGERS* ter eener en *RUT EGBERTS* ter andere zijde.

Ten aanzien der Conditien kan men onderrigt bekomen ten kantore van genoemden Notaris in de *Bakkerstraat*, te *Arnhem*, acht dagen voor den inzet en vervolgens.

---

§ § § Mr. *GERARD VAN ECK*, Openbaar Notaris residerende te *Arnhem*, als last hebbende van zijne principalen, is voornemens, om op Woensdag den 27. Junij 1827, des avonds ten zes ure, aan het huis van Mejufvrouw de Weduwe *PEPFENHAUSER*, in het Logement *het Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, bij toeslag publiek te verkoopen:

1. Een Hecht, Sterk, Weldoortimmerd en goed onderhouden HUIS en ERVE, staande en gelegen binnen *Arnhem*, in de Turfstraat, wijk A No. 12, waarin sedert verscheidene jaren met goed gevolg is geëxerceerd en nog wordt geëxerceerd LOGEMENT en TAPPERIJ, bekend onder den naam van de *Dusseldorpsche Wagen*, met eene daar achter in de Trompetsteeg uitkomende STAL, voor twintig Paarden, waarboven TWEE, tot berging van Koorn geschikte ZOLDERS, kunnende ruim 50 last bevatten, voorts OPEN PLAATS en BERGPLAATSEN.

   De Kooper van dit perceel kan, des verkiezende, *f* 6000 van de Koopspenningen, tegen den interest van 5 pCts. 's jaars, als eerste Hijpotheek gevestigd houden.

   Dit Perceel is door inzet en hoogen gebragt op *f* 11,000.
2. Een HOOIZOLDER, geappropriëerd uit de Poortkamer van het zoogenaamde Paradijs, in de voormelde Trompetsteeg, tegen over den Stal van het eerste Perceel.

   Bij inzet en hoogen gebragt op *f* 159.
3. Een HUIS en ERVE, staande en gelegen binnen *Arnhem*, achter de St. Janspoortsmuur, naast de St. Catharinen Doelenpoort, wijk C. No. [illegible]

   Als voren gebragt op *f* 721.
4. Eene WEIDE, de *Grutterswaard* genaamd, kennelijk gelegen te *Huissen*, in den zoogenaamden Huissenschen Polder, groot, volgens de kadastrale opmeting, 4 Bunders, 53 Roeden en 60 Ellen, belend ten Oosten en Noorden den Heer VAN NYVENHEIM, ten Westen RUTGERS en ten Zuiden GORES.

   Als boven gebragt op *f* 3700.

Ten aanzien der Conditien kan men onderrigt bekomen ten Kantore van genoemden Notaris, in de *Bakkerstraat*, te *Arnhem*.

---

† † † Mr. *GERARD VAN ECK*, openbaar Notaris, residerende te *Arnhem*, is voornemens om op Woensdag den 27. Junij 1827, des avonds ten zeven ure, aan het huis van Mejufvrouw de Weduwe *PEPFENHAUSER*, in het Logement *het Zwijnshoofd* te *Arnhem*, bij toeslag publiek te verkoopen:

Een HUIS en ERVE, staande en gelegen te *Arnhem*, in de Turfstraat, Wijk A. No. 13, in huur gebruikt wordende bij den Goudsmid REYNDERS, belend ter eener zijde de Heer VAN KARNEBEEK en ter andere zijde de Heer SANDBERGEN.

Bij inzaat met de hoogen gebragt op. . . . . . . *f* 1995 : 00.

Wijders bij inzaat en toeslag de navolgende VROUWEN ZITPLAATSEN, als:

In de Groote Kerk te ARNHEM.

Een in het Middenpand, 15de Bank, de 12de Plaats.

Een in het Zuider Middenpand, 1ste Bank, de 7de Plaats.

In de *Gasthuis Kerk* te ARNHEM.
Een op de 4de Bank, de 2de Plaats.

Ten aanzien der Conditien kan men onderrigt bekomen ten Kantore van genoemden Notaris in de Bakkerstraat te *Arnhem*.

§ † § De Notaris Mr. *J. NYHOFF*, qq., zal den 16. en 30. Julij 1827, telkens 's middags om 4 uren, in het *Heeren-Logement* te *Velp*, publiek veilen en verkoopen:
Het BUITENGOED, *DULKERSHOF* genaamd, bestaande in een voor weinig jaren geheel nieuw gebouwd HEERENHUIS, met STALLING en KOETSHUIS, voorts TUIN, BOOMGAARD en WANDELINGEN, te zamen groot 2 Bunders, 55 Roeden en 47 Ellen; zijnde gelegen in het fraaiste gedeelte van *Gelderland*, in het Dorp *Velp*, zeer nabij de Landgoederen *Beekhuizen*, *Biljoen* en *Rozendaal*; breeder bij Biljetten: — kunnende van den 1. Julij tot den toeslag, 's Maandags en Donderdags van elke week, voormiddags van 10 tot 1 ure worden bezigtigd, terwijl nopens de Veil-Conditien, gedurende acht dagen voor den inzet, informatien te bekomen zijn ten Kantore van gemelden Notaris in de Bakkerstraat, te *Arnhem*.

† § † Mr. *J. NYHOFF*, Notaris te *Arnhem*, qq., zal den 21. Junij en 5. Julij 1827, 's avonds ten 5 ure, in het *Zwijnshoofd* te *Arnhem*, publiek veilen en verkoopen, zoo in massa als in perceelen:

1. Een stuk allerbest WEIDELAND, groot ongeveer 8 Bunders, 94 Roeden en 14 Ellen, onder *Rikkenswoerd*, kanton *Elst*, Arrondissement *Nijmegen*.
2. Een stuk dito WEIDELAND, groot ongeveer 8 Bunders en 9 Roeden, onder *Driel*, in hetzelve Kanton en Arrondissement. Een en ander breeder bij Biljetten.

Nadere informatien, mede nopens de veilconditien, zijn te bekomen ten kantore van voorn. Notaris *NYHOFF*, in de *Bakkerstraat* te *Arnhem*.

§ § § De Notaris Mr. *J. NYHOFF*, te *Arnhem*, adverteert, dat op den 29. dezer, van 's morgens 12 tot 's middags ten 2 ure, bij den Kastelein *BUS*, aan het *Veer*, te *Westervoort*, ter gelegenheid van de gewone GRASVERKOOPING en VERPACHTING der NAWEIDEN, tevens zal worden gelegenheid gegeven aan de Gegadigden om uit de hand te Pachten: het LANDGOED *DE POL*, onder *Westervoort*, in massa of perceelen, en de KATERSTEDE *RUILINGSKADE*.

§ § § Mr. *H. B. VAN DAALEN* en *D. BEEK*, Notarissen te *Wageningen*, zullen, namens Mevrouwe de *BARONNESSE VAN GOLSTEYN*, op Donderdag den 21. Junij 1827, des namiddags ten één ure, in het Logement van *W. OFFENBERG*, in den *Vergulden Bok*, te *Renkum*, aan de meestbiedenden verkoopen:
110 Perceelen best HEEL- [illegible] GRAS, staande op de [illegible] *weerth* [illegible]

† † † De Ondergeteekenden, als Agenten, voor de Provincie *Gelderland*, van de NEDERLANDSCHE VERZEKERINGS-MAATSCHAPPY VOOR DE SCHADEN VAN OVERSTROOMINGEN, DOOR DYKBREUKEN EN YSGANGEN VEROORZAAKT, onder directie van *A. LAMBERTS HURRELBRINCK*, te *Purmerende*, en de Wel-Ede Heeren *J. A.* BARON *ZUYLEN VAN NYEVELT*, Gouverneur der Provincie *Vriesland*, Jonkheer Mr. *J. HUYDECOPER* van *Maarseveen*, Lid der Ridderschap van de Staten van *Holland*, Mr. *P. A. BRUGMANS*, Lid der Provinciale Staten van *Holland* en Advokaat te *Amsterdam*, en Jonkheer *W. P. BARNAART*, Lid der Gedeputeerde Staten van *Noord-Holland*, als Commissarissen, berigten, dat, zoo ten hunnent als bij de onderstaande Heeren in deze Provincie, de Statuten, tegen 10 Centen, als ook nadere inlichtingen kunnen verkregen worden; — vertrouwende, dat velen het belang voor Gelderlands ingezetenen daarin zullen zien, en door deelneming deze Maatschappij tot stand en in werking zullen helpen brengen. Te *Tiel* C. J. A. SPIERING, Agent van den algemeenen Rijks-kassier; te *Zalt-Boemel* E. BENTHEM VAN DEN [illegible], Inspecteur der Registratie; te *Culenburg* M. VON ROSENTHAL, [illegible] der Stad; te *Wageningen* Mr. H. B. VAN DAALEN, Notaris en Secretaris der Stad; te *Doesborgh* J. LANGLOIS, Secretaris der Stad; te [illegible] J. FREZIE, Secretaris der Stad, te *Lent* J. VERMASEN, Secretaris van [illegible], en te *Elburg* B. LUBBERS, Wethouder aldaar.
Arnhem, den 18. Junij 1827.
W. P. A. TEDING VAN [illegible] — [illegible] VERWOERT.

† † † In de maand Julij dezes jaars [illegible] bepalen dag, zal, ten overstaan van den Notaris Mr. *J. N. GODEFROY*, te *Arnhem*, publiek worden verkocht het uitmuntend Kabinet van SCHILDERIJEN, bijeen verzameld en nagelaten door wijlen den Heer *OTTO HEIJERS*, te *Arnhem*.
Zullende de Catalogus derzelve in tijds verzonden en voor de Kunstliefhebbers verkrijgbaar worden gesteld.

§ § § Eene aanzienlijke partij HOUT te Koop: van 48 gezonde EIKEN BOOMEN, kort en gaaf, in den winter geveld en ongeschild, ter lengte van elf Nederlandsche Ellen, 3 Palmen en 2 Duimen, tot 14 Ellen, 1 Palm en 5 Duimen, in het midden 4 Palmen, 6 Duimen en 3 Streepen; benevens 248 Nederlandsche Ellen POSTEN, KROMMERS en ZEEGHOUT, alles beschkant behakt, liggende aan den Wal te Nijkerk, bij het water. — Nader te bevragen bij *B. SMINK*, *Bz.*, op de Broederen, te *Harderwijk*.

§ § § De Gebroeders *AUGUST* hebben de eer te berigten, dat zij weder alhier zijn aangekomen met een assortiment LAKENS. Hun verblijf in het *Hôtel van Brunswijk* is uiterlijk bepaald tot den 20. Junij.

† † † Er wordt, hoe spoediger hoe liever, te *Zwolle*, in eene Apotheek en tevens Drogist-Winkel, een BEDIENDE gevraagd, behoorlijk kunnende recepteren en bewijzen van een goed zedelijk gedrag produceeren. Iemand hiertoe bekwaam en genegen zijnde, gelieve zich met vrachtvrije brieven, onder Letter D., te adresseren bij den Boekhandelaar *J. L. ZEEHUISEN* aldaar.

§ † § TE HUUR, een zeer logeabel HUIS, voorzien van onderscheidene Behangen BOVEN en BENEDENKAMERS, met KOETSHUIS, STALLING en zeer aangenamen TUIN, groot circa 42 Roeden Nederlandsch, staande en gelegen binnen *Zalt-Bommel*, van ouds *het Hof* genaamd. — Dadelijk te aanvaarden en te bevragen bij *J. NOMAN*, Boekhandelaar te *Zalt-Bommel*; Brieven franko, onder Letter S.

§ § § Er wordt verlangd op een Buitengoed in *Gelderland*, hoe eerder hoe beter, of met primo Augustus aanstaande, eene TWEEDE MEID, van de Protestantsche Godsdienst, goed kunnende Naaijen, met de Wasch omgaan, Tafeldienen, die Zindelijk en Netjes is, en verder wat er in dat vak vereischt wordt.
Iemand hiertoe inclinerende, adressere zich met gefrankeerde Brieven, onder Letter H., ter Boek- en Courant-Drukkerij van *C. A. THIEME* te *Arnhem*.

AMSTERDAMSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.
VOOR PASSAGIERS EN KOOPMANSCHAPPEN.
Vaart tusschen Amsterdam en Hamburg,
Binnen de 34 uren.
Het STOOMSCHIP *WILLEM DE EERSTE* vertrekt van *Amsterdam* Zaturdag den 23. Junij 1827, 's morgens ten 5 ure en van *Hamburg* Zaturdag den 30. Junij 1827, 's morgens ten 6 ure.

VOOR PASSAGIERS EN KOOPMANSCHAPPEN.
Vaart tusschen Amsterdam en Londen.
Binnen de 34 uren.
Het STOOMSCHIP *DE BEURS VAN AMSTERDAM*, vertrekt van *Amsterdam* Zaturdag den 23. Junij 1827, 's morgens ten 5 ure, en van *Londen* Zondag den 1. Julij 1827, 's morgens ten 6 ure.

*** Bij J. DE VOS en Comp. te *Dordrecht*, wordt uitgegeven en is alom verzonden:

I. Mr. W. BILDERDIJK, Opwekeling, in een deel compleet	*f* 3:60
II. ——— Heldinnenbrieven door PIETER VAN SCHELLE	» -:90
III. Baron van STAEL, Brieven over Engeland, met aanmerkingen van *Prof.* H. W. TYDEMAN	» 2:90
IV. Grondbeginselen der Staats-Huishoudkunde, in gemeenzame gesprekken. Naar den vierden druk uit het Engelsch vertaald. — Met eene voorrede en eenige aanmerkingen van Mr. H. W. TYDEMAN	» 4:50
V. R. VAN DER PYL, GOLDSMITH'S History of Rome abridged	» 1:80
VI. ——— ——— History of Greece abridged [illegible]	» 1:80
VII. [illegible] Histoire des Hommes [illegible]	[illegible]
VIII. J. VAN WIJK Rz., Abrégé de l'Histoire Grecque, traduit de l'Anglais du Docteur GOLDSMITH par MUSSET PATHAY.	» 1:25
IX. ——— Algemeen Aardrijkskundig Woordenboek, volgens de nieuwste Staatkundige veranderingen en de laatste, beste en zekerste berigten; onder medewerking van onderscheidene Vaderlandsche Aardrijkskundigen. Zevende en laatste stuk. (T—Z.) Bij inteekening *f* 5:25. Buiten inteekening	» 6:00
X. D. K. H. DZONDI, [illegible] van [illegible] het Hoogduitsch door [illegible] met eene plaat	» 2:00

Bij denzelven worden mede uitgegeven:

1. PLUTARCHUS, over het Verwijl der Goddelijke Straffe: uit het *Grieksch* vertaald, met aanteekeningen door C. GROEN.	» 1:40
2. S. STIJL, Opkomst en Bloei der Vereenigde Nederlanden. *Derde druk.*	» 3:60
3. ALEXANDER DE KONING, Dagelijksche Oefeningen van den Christen in de Lijdensgeschiedenis van zijnen Heiland, 3 deelen in 8vo. (*Bijna uitverkocht.*)	» 5:60
4. ALEXANDER DE KONING, Handleiding omtrent de Leerredenen over de Lijdensgeschiedenis des Heilands, jaarlijks te houden in de Hervormde Christelijke Gemeente, bijzonder ten platten lande, in klein 8vo.	» [illegible]
5. G. VAN KOOTEN, Kort Begrip der Waarheden en Pligten van den Christelijken Godsdienst, in klein 8vo, *tweede druk*	» [illegible]
6. KORENBOEKJE (Nieuw Nederlandsch), waarin [illegible] nieuwe Nederlandsche Drooge en Vochtmaten [illegible] derlijk, tegen allerlei prijzen zijn uitgerekend [illegible] lijkingstafelen der prijzen tusschen de oude Korenmaten en het Nederlandsch mud	» [illegible]:65
7. AANTEEKENBOEKJE [illegible] *Boeken.*)	» -:30
8. AANTEEKENINGSREGISTER VAN UITGELEENDE BOEKEN, ten dienste der Bezitters van Bibliotheken, ter voorkoming van vermissing van uitgeleende Boeken: in een zeer netten Cartonen band, geschikt om in de Boekenkast te plaatsen, 8vo.	» 1:20
9. ——— dito, ingenaaid *f* -:75, dito van minder dikte	» -:40
10. GANS (Vertellingen van Moeder de), met 13 platen *f* -:90. Dito *gekleurd*.	» 1:20
11. ——— (De nieuwe Moeder de), met 4 plaatjes, *f* -:80. Dito *gekleurd*.	» -:90
12. ——— (Winter avond vertellingen van Grootmoeder de) met 7 plaatjes	» 1:00
——— Dito gekleurd	» 1:20

*** Op den 15. Julij 1827 heeft *C. A. THIEME*, te *Arnhem*, ter vertaling in het Nederduitsch, aan den Heer Burgemeester zijner woonplaats vertoond: *Die drei Scheidewege des Jugendlebens. Ein Angebinde für Jünglinge und Jungfrauen von* F. GIRARDET, *Pastor zu* Dresden.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.

Behoort bij de Arnhemsche Courant van Dingsdag den 19. Junij 1827.

UITTREKSEL uit het ontwerp van een WETBOEK op het STRAFREGT, voor het Koningryk der *Nederlanden*, namens Z. M. den Koning aan de overwegingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangeboden, om in hare zitting van 1827 — 1828 te worden behandeld.

Artikel 1.

Van het oogenblik af, waarop dit wetboek op het strafregt voor het Koningrijk der Nederlanden van kracht zal zijn; zullen alle strafwetten, reglementen van algemeen bestuur, provinciale ordonnantiën, en plaatselijke keuren en verordeningen, waarbij straffen of boeten op misdrijven of overtredingen zijn vastgesteld, en bepaaldelijk het fransch wetboek op het strafregt, gelijk mede het gezag van het romeinsche regt, ophouden kracht van wet te hebben, ten aanzien der onderwerpen, in het tegenwoordige wetboek op het strafregt behandeld en geregeld.

Art. 39. Niemand kan wegens misdrijf of overtreding veroordeeld worden, ten zij het genoegzaam bewezen zij, dat het bedrijf, hetwelk hem wordt toegerekend, waarlijk heeft plaats gehad, en dat hij daarvan schuldig bevonden is.

Art. 40. Beide deze zaken moeten naar vereisch van het regt, door wettige bewijsmiddelen, ten genoege van den Regter volkomen en ontwijfelbaar bewezen zijn. Op bloote vermoedens of onvolkomen bewijs mag niemand veroordeeld worden.

Art. 41. Als wettige bewijsmiddelen worden alleen erkend: 1°. Getuigen; 2°. Schriftelijke instrumenten; 3°. Aanwijzingen; 4°. Bekentenis.

Art. 59. Door aanwijzingen of indiciën worden verstaan alle daden, zaken, gebeurtenissen of omstandigheden, uit welker bestaan en overeenstemming kan worden opgemaakt, dat, op welke wijze, en tot hoedanigen trap, misdrijf gepleegd is, of wie hetzelve bedreven heeft.

Art. 66. De straffen, in dit Wetboek vastgesteld, en buiten welke geene andere door den Regter mogen ingevoerd worden, zijn: 1°. De doodstraf; 2°. Schavotstraffen; 3°. Verklaring van eerloosheid; 4°. Gevangenis; 5°. Inbanning; 6°. Bannissement; 7°. Verklaring van onbekwaamheid tot alle of eenige ambten, posten of bedieningen; 8°. Verklaring van vervallen te zijn van eenig ambt, post of bediening, mitsgaders verbod om zeker bedrijf, kostwinning of neering voor eenen bepaalden tijd, of voor altijd uitteoefenen; 9°. Geldboeten.

Art. 67. De Wet erkent, voor beide kunnen, en in alle gevallen slechts eene soort van doodstraf; zij zal worden uitgevoerd op het schavot, door den misdadiger met een strop om den hals aan eene galg optehangen.

Art. 69. De schavotstraffen zijn vier in getal: 1°. Het geesselen en brandmerken; 2°. Het geesselen; 3°. Het zwaard over het hoofd; 4°. Het te pronk staan.

Art. 82. De wijziging der straf van gevangenis kan zijn:

1°. In de gewone vertrekken van tuchthuizen, of andere daartoe geschikte plaatsen;

2°. In een afzonderlijk vertrek, met vergunning van zoodanigen toegang, als, behoudens de goede orde in de maatschappij en de veiligheid in het huis, kan toegestaan worden;

3°. Dat de veroordeelde gedurende eenige dagen, doch nimmer langer dan gedurende veertien dagen, in een afzonderlijk vertrek gehouden worde, te water en te brood.

Art. 83. Aan de veroordeelden kan tevens worden opgelegd de verpligting tot arbeid.

Art. 86. Alle Regters zullen mogen bannen, zoowel uit het geheele Koningrijk als uit een of meer gedeelten of plaatsen van hetzelve. Zij zullen echter niet uit het geheele Koningrijk mogen bannen, ten zij in de gevallen, bij de Wet bepaaldelijk uitgedrukt, of waarin de doodstraf, door dezelve op het bedreven stellig bedreigd, alleenlijk uit hoofde van bijkomende omstandigheden is verligt geworden.

In alle andere gevallen zullen zij de straf van bannissement niet verder mogen uitstrekken, dan tot die provincien, waarin de veroordeelden woonachtig zijn, de misdaden zijn gepleegd en de vonnissen geslagen worden, mitsgaders tot de onmiddelijk aangrenzende provincien.

Echter zullen de Regters de bevoegdheid hebben, om vreemdelingen of vagebonden, die zich aan eenig misdrijf, waarop schavotstraf of eerloosheid is gesteld, schuldig maken, bij de bepaling der straf ook te kunnen bannen buiten het geheele Koningrijk.

Art. 87. Inbanning is de aanwijzing of aanduiding van eene bepaalde provincie, distrikt of stad, binnen welke de Regter bij zijn vonnis bevelen zal, dat een gebannene voor een bepaalden tijd zich zal behooren optehouden, en welke hij niet vermag te verlaten.

Van het te vondeling leggen en verlaten van kinderen.

Art. 211. Die jonge kinderen te vondeling leggen of stellen, doen leggen of doen stellen, zonder blijkbaar voornemen om dezelve van het leven te berooven, zullen, indien daardoor de dood dier kinderen veroorzaakt zij, met eerloosverklaring en gevangenis of bannissement, niet te boven gaande den tijd van acht jaren, gestraft worden, of wel alleen met zoodanige gevangenis of bannissement, wanneer deze daad niet den dood, maar merkelijke ligchaamlijke ongemakken of gebreken dier kinderen ten gevolge gehad heeft.

Art. 212. Wanneer dit misdrijf noch den dood noch merkelijke ongemakken of letsel van het kind ten gevolge gehad heeft, of wanneer hetzelve gepleegd is met zoodanige omstandigheden, als blijkbaar meest geschikt waren, om de opneming van het kind te bevorderen, en alzoo deszelfs leven te behouden, zal hetzelve gestraft worden met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk niet te boven gaande den tijd van twee jaren.

Art. 213. Ouders, die zich van hunne woonplaatsen verwijderen, zonder voor zoodanigen hunner kinderen te zorgen, welke wegens jongheid of gebreken niet in staat zijn den kost te winnen en dezelve alzoo aan de ondersteuning der armenfondsen overlaten, zullen naar gelang der omstandigheden gestraft worden met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk niet te boven gaande den tijd van twee jaren.

Van tweegevecht.

Art. 214. Tweegevecht is een, na voorafgegane mondelinge, schriftelijke of dadelijke, uitdaging en tijdsbepaling, ondernomen geregeld gevecht, tusschen twee personen, in tegenwoordigheid van getuigen of zonder dezelve, tot wraak of zoogenaamd herstel over wezenlijke of vermeende beleedigingen.

Art. 215. Het misdrijf van tweegevecht is niet strafbaar, ten ware beide personen of een van beide gekwetst worden; — de enkele poging, hoe verre ook gevorderd, is niet toerekenbaar.

Art. 216. Die, beleedigd zijnde en uitgedaagd hebbende, zijne tegenpartij van het leven berooft, zal gestraft worden met gevangenis of inbanning met of zonder bannissement, te zamen of afzonderlijk niet te boven gaande den tijd van acht jaren.

Art. 217. Ook zal hij op gelijke wijze gestraft worden, die beleedigd heeft, en op uitdaging van den beleedigden, dezen doodt.

Art. 218. Die, te gelijk beleedigde en uitgedaagde zijnde, aan zijne tegenpartij het leven beneemt, zal gestraft worden met gevangenis of bannissement te zamen of afzonderlijk, niet te boven gaande den tijd van vier jaren.

Art. 219. Die, beleedigd zijnde, heeft uitgedaagd, zal, in geval van verwonding, gestraft worden met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk niet te boven gaande den tijd van vier jaren, of met geldboete, niet hooger dan duizend guldens, naar mate van de toegebragte wonden, en naar gelang der omstandigheden.

Art. 220. Op gelijke wijze zal gestraft worden, die beleedigd heeft, en, uitgedaagd zijnde, den uitdager alleenlijk wondt.

Art. 221. Die, te gelijk beleedigde en uitgedaagde zijnde, zijne tegenpartij wondt, zal gestraft worden met geldboete, niet hooger dan zes honderd guldens.

Art. 222. Indien het niet blijkt, wie der beide partijen als beleediger of beleedigde moet worden aangemerkt, zullen beide als beleedigers worden gestraft.

Art. 223. Die alleen als getuigen of secondes dienen, zullen uit dien hoofde in geen geval worden bestraft.

Art. 224. Onder het misdrijf van tweegevecht wordt niet gerekend het geval, dat de beleediger, tevens uitdager zijnde, zijne tegenpartij doodt of verwondt, zullende dat misdrijf naar aanleiding van den III. en VI. Titel van dit Wetboek worden bestraft.

Art. 341. Die zich moedwillig overgeven en hun werk maken, om in de gemeenten, alwaar zij t'huis behooren, langs de straten of wegen, of aan de huizen der ingezetenen, zelve te bedelen, of hunne kinderen te doen bedelen, zullen voor de eerste reis gestraft worden met gevangenis, te water en te brood voor den tijd van drie dagen; wederom daarop betrapt wordende, met gelijke gevangenis voor den tijd van zes dagen, en zullen dezelve na den afloop van dien worden verzonden naar eene der bedelaars gestichten, in het Koningrijk bestaande.

Art. 342. Die zoodanige bedelarij bedrijven, of door hunne kinderen doen bedrijven buiten de gemeente alwaar zij t'huis behooren, zullen, voor de eerste reis, gestraft worden met gevangenis te water en te brood voor den tijd van zes dagen; voor de tweede reis, in dezelfde of eenige andere gemeente, dan die waar zij te huis behooren, daarop betrapt wordende, zullen gestraft worden met gelijke gevangenis van niet minder dan zes en niet meer dan veertien dagen, en zullen zij daarna worden opgezonden naar eene der bedelaarsgestichten, in het Koningrijk bestaande.

Art. 343. Alle vreemdelingen, die binnen dit Koningrijk een zwervend leven leiden, zonder ergens hier te lande eene vaste woonplaats te hebben, of eenige kostwinning uitteoefenen, zullen, in geval van bedelarij, hetzij door hen zelve of op hunnen last door hunne kinderen bedreven wordende, gestraft worden, te water en te brood voor niet minder dan zes en niet meer dan veertien dagen, en zullen, na het uiteinde van dien, over de grenzen van het Koningrijk, en, in zoo verre doenlijk, naar het land hunner woning gebragt worden.

Inboorlingen zullen in hetzelve geval met eene gelijke gevangenis gestraft worden, en daarna naar eene der bedelaarsgestichten, in dit Koningrijk bestaande, worden opgezonden.

Art. 344. Wanneer eenige bedelaren hun bedrijf mogten plegen ten getale van twee of meer personen bij elkander (niet zijnde man en vrouw, vader of moeder met hunne kleine kinderen, of wel een blinde met zijnen geleider) of wel alleen, doch gepaard met insolentien, brutaliteiten of dreigementen; alsmede wanneer eenig bedelaar, buiten kennis van de eigenaars of bewoners, in eenige huizen, gebouwen, schuren, getimmerten of besloten erven mogt zijn ingeslopen, of op de gedane

aanmaning, van de beslotene erven, of ook van de opene erven of velden, waarop hij zich mogt hebben begeven, niet aanstonds wilde vertrekken, zullen zij deswege worden gestraft met gevangenis ten hoogste van een jaar; onverminderd de bepalingen van de voorgaande artikelen.

Art. 345. Alle bedelaren, die zich verkleed of vermomd hebben, of die valschelijk eenige ziekten of gebreken vertoonen of voorwenden, gelijk ook die zich bedienen van paspoorten of andere dergelijke certificaten, ten behoeve van andere personen afgegeven, of door hen zelve onder bedriegelijke voorgevens bekomen; of wanneer zij gevonden worden voorzien te zijn van eenige geweren of wapenen, hetzij openlijk of bedektelijk gedragen wordende, of met breekijzers, touwen, ladders, of andere tot het plegen van dieverijen of andere misdaden geschikte instrumenten, zonder daarvan eenige voldoende reden te kunnen geven, zullen deswege worden gestraft met gevangenis voor den tijd van ten hoogste twee jaren; onverminderd de bepalingen van de drie eerste artikelen van dezen titel.

Art. 346. De voorschriften, in dezen titel voorkomende, zullen geenszins strekken om te verminderen de straffen bij dit Wetboek tegen diefstal, roof, geweldenarijen, gevaarlijke of zware bedreigingen, valschheid, bedrog of andere misdrijven vastgesteld, voor zoo verre de bedelaars mogten bevonden worden ook daaraan zich te hebben schuldig gemaakt; in alle welke gevallen de Regter in het bepalen der straf ook op de gepleegde bedelarij behoorlijk acht zal geven.

Art. 347. Al wie zijn werk maakt om bedelaars of vagebonden te herbergen of aan dezelve schuilplaats te verleenen, zal met gevangenis of bannissement, den tijd van één jaar niet te boven gaande, gestraft worden.

Van bedrog.

Art. 395. Met gevangenis en bannissement, te zamen of afzonderlijk niet te bovengaande den tijd van acht jaren, zullen gestraft worden, die kennis dragen van eenige misdaden of verkeerde handelingen, door anderen gepleegd, en van deze hunne bewustheid misbruik maken, om dezelven, onder belofte van geheimhouding, gelden, goederen of verbindtenissen af te persen.

Art. 396. Die, onder voorwendsel van door eenige wigchelarij, tooverij, waarzeggerij, horoskooptrekken, of op eenige andere wijze, iemands gezondheid of geluk te kunnen bevestigen of vermeerderen, deszelfs lotgevallen te voorspellen, anderen grovelijk misleiden en opligten, zullen met dezelfde straf gestraft worden.

Van misdadige bankbreuk.

Art. 402. Misdadige bankbreuk is de staat van handeling en verklaard onvermogen van eenen schuldenaar om aan alle zijne wettige schuldeischers te voldoen, veroorzaakt door, of vergezeld van daden van kwade trouwe.

Art. 403. Bankbreukigen, die bij zoodanige gelegenheid hunne goederen en bezittingen, of een gedeelte derzelve, verduisteren, of aan hunne schuldeischers onttrekken, ten behoeve van zich zelven of anderen, zullen, naar de omstandigheden, gestraft worden met te pronk staan op het schavot of eerloosverklaring en gevangenis, niet te bovengaande den tijd van zes jaren.

Art. 404. Op gelijke wijze zullen gestraft worden, die, in het vooruitzigt of bij gelegenheid van bankbreuk, den eenen hunner schuldeischeren boven den anderen bevoordeelen, door gewaande schuldverbindtenissen aan te gaan, deugdelijke schulden grooter te doen voorkomen, ongeoorloofde bepalingen of pandgevingen te doen, of door dergelijke andere onwettige en bedriegelijke handelingen en daden.

Art. 405. Insgelijks zullen op dezelfde wijze gestraft worden, die, wetende dat hunne zaken uit zich zelve zeker of hoogst waarschijnlijk onherstelbaar zijn, nogtans nieuwe handelingen of schulden van aanbelang aangaan, hetzij met of zonder oogmerk om de waarde, welke zij daardoor magtig worden, tot betaling of verrekening van andere schulden te gebruiken.

Art. 406. Nog zullen op gelijke wijze gestraft worden, die, in het vooruitzigt hunner aanstaande bankbreuk, hebben nagelaten behoorlijke boeken of aanteekeningen hunner zaken te houden; alsmede die, ter misleiding van hunne schuldeischers, valsche boeken aangelegd en gehouden, of hunne echte vervalscht, verminkt of geschonden hebben; gelijk ook die hunne boeken, aanteekeningen of papieren verbergen, achterhouden, verduisteren of vernielen, en alzoo hunne schuldeischers in hunne zaken blind houden; alsmede die moedwillig zich onttrekken, om aan de beredderaars hunner boedels de noodige inlichtingen in hunne zaken te geven.

Art. 407. Met dezelfde straffen zullen worden gestraft bankbreukige kassiers, welke de gelden, hun door andere toevertrouwd, het zij tot eigen gebruik bezigen, het zij daarvan ten behoeve van anderen op eene trouwlooze wijze gebruik maken.

Art. 408. Eindelijk zullen op dezelfde wijze gestraft worden bankbreukigen, welke, het zij bij gelegenheid en in het vooruitzigt hunner bankbreuk, het zij te voren, goederen van anderen, onder hunne beheering of bewaring zijnde, zonder bevoegdheid verkocht of verpand, en de penningen, daaruit gesproten, tot hun eigen gebruik, vertering, of betaling hunner schulden gebezigd hebben.

Art. 409. De misdrijven, in dezen Titel omschreven, met eigenlijk gezegde diefstal, valschheid of andere misdaden vergezeld gaande, zullen mede als zoodanig beoordeeld en gestraft worden.

Van valsche munt.

Art. 412. Die eenige inlandsche zilveren of gouden geldmunten, het zij stand of negotie-penningen, namaken, zullen, wanneer de nagemaakte penningen de vereischte innerlijke waarde ontberen, gestraft worden met geeseling en brandmerk, langdurige gevangenis en bannissement voor altijd uit het Koningrijk.

Art. 413. Die eenige buitenlandsche zilveren of gouden geldmunten, het zij stand- of negotie-penningen, namaken, zullen, wanneer de nagemaakte penningen de vereischte innerlijke waarde ontberen, met geeseling, langdurige gevangenis, en bannissement voor altijd uit het Koningrijk gestraft worden.

Van vervalsching van echte munt.

Art. 421. Vervalsching van echte munt bestaat in het verminderen der innerlijke waarde van eenige zilveren of gouden geldmunten, door besnoeijen, afvijlen, met sterk water afwasschen, aftrekken, of op eenigerlei andere wijze, met oogmerk om dezelve weder uit te geven en in omloop te brengen.

Art. 422. Die zich aan deze misdaad schuldig maken, zullen, naar mate der omstandigheden, gestraft worden met geeseling, te pronkstelling op het schavot, gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk den tijd van vier jaren niet te boven gaande, en zulks al ware het dat dezelve alzoo verminderde geldmunten nog niet waren in omloop gebragt.

Van openlijke schending der eerbaarheid in het algemeen.

Art. 423. Al wie zich zal hebben schuldig gemaakt aan openbare schennis of kwetsing der eerbaarheid, zal gestraft worden met gevangenis voor den tijd van één jaar of geldboete, de som van twee honderd guldens niet te boven gaande, naar de omstandigheden.

Van onnatuurlijke ontucht.

Art. 424. Die zich schuldig maken aan het plegen van onnatuurlijke ontucht, zullen gestraft worden met eerloosverklaring, langdurige gevangenis, in een afzonderlijk vertrek, afgescheiden van alle andere personen, en bannissement voor altijd uit het Koningrijk.

Art. 425. Met eerloosverklaring en bannissement voor altijd uit het Koningrijk, zullen gestraft worden, die willens en wetens hunne huizen of woningen tot het plegen van dit misdrijf leenen.

Art. 426. Die door dwang, misbruik van gezag, of door merkelijke verleiding een ander aan dit misdrijf deelachtig maken, of daartoe aanzetten, zullen, naar gelang der omstandigheden, met den dood, of met geeseling, brandmerk, langdurige gevangenis, als voren gewijzigd, en bannissement voor altijd uit het Koningrijk gestraft worden.

Van dubbel huwelijk.

Art. 432. Een gehuwd man of gehuwde vrouw, die, gedurende het bestaan van zijn of haar huwelijk, een ander aangaat met een ongehuwd persoon, zal gestraft worden met eerloosverklaring en gevangenis, niet te bovengaande den tijd van zes jaren.

Art. 433. Een ongehuwd man, die met eene vrouw, welke hij wist gehuwd te zijn, een huwelijk aangaat, zal gestraft worden met eerloosverklaring en gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk niet te bovengaande den tijd van vier jaren.

Art. 434. Eene ongehuwde vrouw met een man, die zij wist gehuwd te zijn, een huwelijk aangaande, zal gestraft worden met eerloosverklaring en bannissement, niet te bovengaande den tijd van vier jaren.

Art. 435. Man en vrouw, beide door een vroeger huwelijk aan anderen verbonden zijnde, en, gedurende het bestaan daarvan, met elkander trouwende, zullen gestraft worden met eerloosverklaring, langdurige gevangenis en bannissement.

Art. 436. Die zich ten derden of meermalen, gedurende het bestaan van vroegere huwelijken, met anderen in den echt verbinden, zullen, zonder onderscheid der hierbovengemelde gevallen, gestraft worden met geeseling, langdurige gevangenis en bannissement voor altijd uit den geheelen staat.

Van overspel.

Art. 438. Een gehuwd man en eene gehuwde vrouw te zamen overspel bedrijvende, zullen beide gestraft worden met gevangenis, niet te boven gaande den tijd van een jaar, of met geldboete, niet hooger dan *f* 2000.

Art. 439. Eene gehuwde vrouw met een ongehuwd man overspel bedrijvende, zal gestraft worden met gevangenis, niet te boven gaande den tijd van acht maanden, of met geldboete niet hooger dan *f* 1000.

Art. 440. Een gehuwd man, die met eene ongehuwde vrouw overspel pleegt, zal gestraft worden met gevangenis, niet te bovengaande den tijd van vier maanden, of met eene geldboete niet hooger dan zes honderd guldens.

Art. 441. Een ongehuwd man, overspel begaande met eene vrouw, die hij wist gehuwd te zijn, zal gestraft worden met gevangenis, niet te bovengaande den tijd van vier maanden, of met eene geldboete niet hooger dan *f* 600.

Art. 442. Eene ongehuwde vrouw, overspel bedrijvende met een man, dien zij wist gehuwd te zijn, zal gestraft worden met gevangenis, niet te bovengaande den tijd van twee maanden, of met eene geldboete niet hooger dan drie honderd guldens.

Art. 443. Geene actie of straf, ter zake van overspel, zal kunnen plaats hebben, dan op aanklagte van den beleedigden echtgenoot.

Van de koppelarij.

Art. 449. Die hunne eigene vrouwen, eigene of andere onder hunne bewaring gestelde dochteren, tot het bedrijven van ontucht verleiden en overgeven, om daaruit voordeel te trekken, zullen gestraft worden met eerloosverklaring en bannissement, niet te bovengaande den tijd van twaalf jaren.

Art. 450. Al wie hun werk maken ten einde daaruit voordeel te trekken om de ongebondenheid of onzedelijkheid, of de verleiding van jonge lieden, beneden den ouderdom van drie en twintig jaren, van de eene of andere kunne optewekken, te bevorderen of hulpzaam te zijn, zullen gestraft worden met bannissement voor den tijd van vier jaren, en met geldboete, de som van *f* 1000 niet te bovengaande.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.